

และขัดแย้งกันในกฎหมายบางฉบับ จึงเกิดความสับสน เข้าใจไม่ตรงกัน ซึ่งสืบเนื่องมาจากข้อสังเกตในประเด็นกิจกรรมที่ 4 ที่ทำให้เกิดความขัดแย้งและขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานในระดับพื้นที่

6. การนำผลการปฏิบัติงานไปแสดง (จังหวัดอุตรดิตถ์)

พบว่า ครูที่ได้รับการคัดเลือกให้ไปแสดงผลงานทางด้านปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้จะนำผลงานที่เป็นกิจกรรม เทคนิคการสอน ชิ้นงานนักเรียน ไปแสดงมากที่สุด รองลงมาได้แก่กระบวนการวางแผนการเรียนรู้ การวางแผนการจัดการศึกษา ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของครูผู้เข้าไปชมนิทรรศการ ที่ต้องการเห็นตัวอย่างการทำงาน ผลงานแล้วนำมาเป็นแบบอย่างการปฏิบัติงานของตนเอง

จากการประชุมกลุ่มเครือข่ายปฏิรูปการศึกษา ภายหลังจากนำแนวทางปฏิบัติงานจากการประชุม ไปใช้แล้วพบว่ามีการปฏิบัติตามดังนี้ มีแนวทางปฏิบัติงานอย่างไร สำหรับผู้บริหาร ผู้จัดประสบการณ์การเรียนรู้ และผู้ให้การสนับสนุนตลอดจนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ที่จะปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ ทั้งในระบบ นอกระบบ และอัยาศรัย ที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542

การประชุมจึงจัดประชุมเสวนา “แนวทางปฏิบัติงานจัดกระบวนการเรียนรู้ตามแนวทางจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542” วันที่ 12 กันยายน 2543 ณ โรงแรมเชียงใหม่ภูคำ อำเภอเมืองเชียงใหม่โดยประสานงานการดำเนินการกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎมนตรี สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ : ผู้ประสานงานกลุ่มเครือข่ายพหุภาค สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยภาค : โครงการแนวทางปฏิบัติงานเพื่อปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ฯ ซึ่งมีผล การสรุปรายงานผลการประชุมเสวนา ดังนี้

กำหนดการจัดประชุมเสวนาแนวทางปฏิบัติงาน
ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ในเขตจังหวัดเชียงใหม่และใกล้เคียง
วันที่ 12 กันยายน 2543 ณ ห้องประชุม โรงแรมเชียงใหม่ภูคำ จังหวัดเชียงใหม่

.....	
08.30 – 09.00 น.	รายงานตัว
09.00 – 09.30 น.	“วิสัยทัศน์ทางการปฏิรูปการศึกษา ในทัศนะของนักการเมือง” พณฯ รัชวงศ์ ณ เชียงใหม่ อดีตรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง
09.30 – 10.00 น.	“กระบวนการปฏิรูปการศึกษา : ความสำคัญที่ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม” กล่าวรายงาน โดย อาจารย์บรรเจิด สิทธิโชค หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอคดยสะเกิด จังหวัดเชียงใหม่ ผู้ประสานงานกลุ่มพหุภาคีฯ
10.00 – 10.15 น.	พักรับประทานอาหารว่าง
10.00 - 12.00 น.	“แนวคิดการจัดกระบวนการปฏิรูปการเรียนรู้ ตามแนวทาง จัดการศึกษาในระบบ นอกกรอบ และตามอัธยาศัย” โดย ผู้อำนวยการ สทศ. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา แห่งชาติ
12.00 – 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
13.00 – 15.00 น.	เสวนากลุ่มย่อย ประเด็น “ แนวทางปฏิบัติงานบริหารจัดการ การจัดกระบวนการเรียนรู้ และการสนับสนุนส่งเสริมการจัด กระบวนการปฏิรูปการเรียนรู้ ตามแนวทางจัดการศึกษาฯ ”
	1. กลุ่มผู้บริหาร
	ผู้ดำเนินการ รศ.ดร. อรรถพล พงษ์วาทย์ อาจารย์ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
	2. กลุ่มผู้จัดกระบวนการเรียนรู้
	ผู้ดำเนินการ เครือข่ายพหุภาคีเพื่อการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยพายัพ

3. กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษา

(ผู้ปกครอง อบต. ชุมชน)

ผู้ดำเนินการ อาจารย์บรรเจิด สิทธิโชค

หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอค้อยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

15.00 – 15.15 น. พักรับประทานอาหารว่าง

15.15 – 16.00 น. เสนอแนวคิดต่อที่ประชุม

16.00 น. พิธีปิดการประชุมเสวนา

ด้านสาระการประชุม

ด้านหลักสูตรการประชุมเสวนา กำหนดเป็น 2 ส่วน คือ

1. แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ทั้งในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 เป็นรูปแบบการบรรยายให้แนวคิดจากผู้ทรงคุณวุฒิระดับสูง (ผู้ทรงคุณวุฒิ จาก สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ เป็นองค์บรรยายเพื่อความถูกต้องชัดเจน) และผู้เกี่ยวข้องในระดับพื้นที่

2. แนวทางการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542

2.1 การบริหารจัดการ

2.2 การจัดกระบวนการเรียนรู้

2.3 แนวทางดำเนินการของผู้ส่วนได้ส่วนเสียและผู้มีส่วนร่วมจัดการศึกษา

ประเด็นเกริ่นนำ

1. กระบวนการจัดการ

2. กระบวนการเชื่อมประสานสัมพันธ์ที่เอาระบบการเรียนรู้เป็นตัวตั้ง

3. กระบวนการสนับสนุนและร่วมมือ

4. ปัจจัยอื่นที่เกี่ยวข้อง

กลุ่มเสวนา (กลุ่มย่อย)

1. กลุ่มผู้บริหาร

ผู้ดำเนินการเสวนา

รศ.ดร. อรรถพร พงษ์วาทย์

อาจารย์ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ผู้เข้าร่วมเสวนา เป็นผู้บริหารในเขตจังหวัดเชียงใหม่และใกล้เคียง จำนวน 40 คน
ประกอบด้วย

- 1) ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาในระดับอุดมศึกษา
 - 2) ผู้แทนผู้บริหารสถานศึกษาทุกสังกัด
 - 3) หัวหน้าภาควิชา
 - 4) ผู้บริหารหน่วยงานทางการศึกษา
 - 5) ผู้บริหารองค์กรและชมรม
 - 6) ผู้แทนประชาชนทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ
 - 7) ผู้แทนสถาบันการศึกษาสงฆ์ (มจร.)
2. กลุ่มผู้จัดกระบวนการเรียนรู้
- ผู้ดำเนินการเสวนา
- กลุ่มเครือข่ายพหุภาคีเพื่อการปฏิรูปการศึกษา
(นายปรีชา บัววิรัตน์เลิศ : ศึกษาพิเศษ สพอ.คยศส.เกิด ผู้รับผิดชอบโครงการ)
- ผู้เข้าร่วมเสวนา เป็นกลุ่มครูและผู้จัดกระบวนการเรียนรู้ในเขตจังหวัดเชียงใหม่

และใกล้เคียง จำนวน ประมาณ 50 คน ประกอบด้วย

- 1) กลุ่มครูต้นแบบ
 - 2) ครูผู้สอนในสถานศึกษาทุกสังกัด
 - 3) อาจารย์ผู้สอนในระดับอุดมศึกษา
 - 4) ผู้จัดกระบวนการเรียนรู้ในชุมชนทุกระบบ
 - 4.1 พระสงฆ์
 - 4.2 ผู้จัดกระบวนการเรียนรู้โดย Home School
 - 4.3 กลุ่ม องค์กร และชมรมต่างๆ
 - 5) ผู้แทนประชาชนทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ
 - 6) กลุ่มโรงเรียนเอกชน
3. กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
- ผู้ดำเนินการเสวนา
- อาจารย์บรรเจิด สิทธิโชค หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอคดยส.เกิด เชียงใหม่
- ผู้เข้าร่วมเสวนา ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและร่วมจัดการศึกษา ในเขตจังหวัดเชียงใหม่
- และใกล้เคียง จำนวน ประมาณ 50 คน ประกอบด้วย

- 1) ผู้แทน อบต. อบจ. เทศบาลตำบล เทศบาลนคร
- 2) ผู้แทน คณะสงฆ์
- 3) ผู้แทนผู้ประกอบการ
- 4) ผู้แทนประชาชน
- 5) ผู้แทนผู้จัดการศึกษา Home School
- 6) ผู้แทนประชาชนทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ
- 7) กลุ่มเอกชน

สรุปประเด็นสาระสำคัญของการประชุมเสวนา

ประเด็น เรื่อง แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ ทั้งในระบบนอกระบบและตามอัธยาศัย ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 เป็นรูปแบบการบรรยายให้แนวคิด จากผู้ทรงคุณวุฒิระดับสูงและผู้เกี่ยวข้องในระดับพื้นที่มีสาระสาระสำคัญพอสรุปได้ ดังต่อไปนี้

ประเด็นความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ เกี่ยวกับการศึกษา

“วิสัยทัศน์ทางการปฏิรูปการศึกษา ในทัศนะของนักการเมือง “

พลฯ นายชวรงค์ ณ เชียงใหม่ อดีตรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง

สภาพพื้นฐานของสังคมในทุกสังคมจะประกอบด้วยการศึกษา การเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ดังนั้นทุกส่วนของสังคมจะต้องเข้ามาเกี่ยวข้องเชื่อมโยงซึ่งกันและกัน โดยเฉพาะด้านการเมืองที่กำลังอยู่ในช่วงของการปฏิรูป และเปลี่ยนแปลงเช่นเดียวกับการปฏิรูปการศึกษา

จะมีส่วนเข้ามาเกี่ยวข้องกับการศึกษาโดยเฉพาะกลุ่มคนที่อยู่ในวงการศึกษามหาวิทยาลัย และผู้เกี่ยวข้องจะหนีไม่พ้นกับการเมือง กล่าวคือ “หากเราไม่เข้าไปยุ่งกับการเมือง การเมืองก็จะเข้ามายุ่งเกี่ยวกับเราเอง” การปฏิรูปการศึกษาก็มีพื้นฐานการเปลี่ยนแปลงมาจากนโยบายของพรรคการเมือง ที่ผลักดันให้เกิดการปฏิรูปในครั้งนี้เช่นกัน โดยเฉพาะเกิดขึ้นในสมัยที่กระผมเข้าร่วมเป็นรัฐบาลในขณะนั้น ซึ่งพูดและทำในเรื่องการปฏิรูปไว้ตั้งแต่นั้นมา

วงการศึกษามีบทบาทสำคัญยิ่ง ที่จะปลูกฝังความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องให้กับสังคมได้มีเหตุผล สามารถใช้วิจารณ์ญาณได้ดี มีทัศนคติที่ดีและใช้ประโยชน์ที่ถูกต้องเหมาะสม เกี่ยวกับการเมืองและทุกสิ่งทุกอย่าง หากมองครูในอีกมิติหนึ่งจะเห็นว่า ครูเป็นกลุ่มบุคคลที่ทรงไปด้วยคุณวุฒิที่มีจำนวนมากซึ่งหากกลุ่มครูมีความสนใจและตั้งใจจริง สามารถส่งเสริมสนับสนุนบุคคลเข้าร่วมงานการเมืองได้อย่างมีคุณภาพและเหมาะสม ซึ่งคาดคะเนได้ว่า คะแนนเสียงที่ได้จะมีมากทั้งส่วนที่เป็นปริมาณและคุณภาพ หวังไว้ว่ากลุ่มครูซึ่งเป็นกลุ่มที่มีความรู้ มีปัญญาหากเข้ามาสนใจและร่วมงานการเมืองแล้วจะทำให้เกิดผลดีขึ้นในสังคมไทย อย่างแน่นอน

ประเด็นด้าน “กระบวนการปฏิรูปการศึกษา : ความสำคัญที่ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม”

นายบรรเจ็ด สิทธิโชค หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอคอยสะเกิด จังหวัดเชียงใหม่

องค์ประกอบสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาประกอบด้วย ผู้มีบทบาทหน้าที่ เกี่ยวข้อง ทั่วหน่วยงานในระบบ นอกกระบบ ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการเรียนรู้ของมนุษย์ และบทบาท

หน้าที่ของผู้ให้การสนับสนุน ตลอดถึงผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย อันได้แก่สังคม ชุมชน ผู้ปกครอง โดยเฉพาะนักเรียน ประเด็นสำคัญที่สุดเห็นจะเป็นการมีความเข้าใจที่ตรงกันและเข้ามามีส่วนร่วมจัดการศึกษาทั้งระบบและทุกองค์ประกอบ ตั้งแต่ความคาดหวัง กระบวนการดำเนินงาน การตรวจสอบ สนับสนุน การสร้าง ใช้และพัฒนามาตรฐานการศึกษาต่างๆ ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน กระบวนการดำเนินงานในปัจจุบันจึงเป็นแนวทางที่จะแสวงหา และร่วมมือกันพัฒนาในระดับปฏิบัติและพัฒนากระบวนการปฏิรูปที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กันทุกฝ่าย ที่เรียกกันว่าเส้นใยเครือข่ายของการจัดการศึกษา บนพื้นฐานความเป็นจริงของแต่ละพื้นที่

ประเด็นจากตัวแทนจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

“แนวคิดการจัดกระบวนการปฏิรูปการเรียนรู้ ตามแนวทางจัดการศึกษา

ในระบบ นอกกระบบ และตามอัตราศรัย”

อาจารย์กุลวิตรา ภักดานนท์ ผู้อำนวยการสำนักงานสถาบันเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาแห่งชาติ (สทศช.) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานรัฐมนตรี

การปฏิรูปการศึกษามีสาเหตุสำคัญมาจาก คุณภาพการศึกษาไทยในเวทีโลกอยู่ใน-
สภาพที่ล้าหลัง และจากสภาพปัญหาการเรียนรู้ของเด็กไทยในปัจจุบันยังไม่สามารถที่จะทำให้
เกิดคุณภาพและคุณลักษณะที่เหมาะสม ยืนหยัดอยู่ได้ในโลกที่มีการแข่งขันกันอย่างรุนแรงได้
อย่างมีเกียรติภูมิและมีศักดิ์ศรี

ก้าวแรกของการปฏิรูปการศึกษาเกิดจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 คู่การรองรับด้วยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่มีหัวใจสำคัญ คือ การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้

การปฏิบัติงานปฏิรูปการศึกษา สามารถกระทำได้ทันที ซึ่งในส่วนกลางโดยเฉพาะ สกศ. ก็ได้ดำเนินการโดยแต่งตั้งคณะกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ วิจัยทฤษฎีการเรียนรู้ สืบค้นยกย่องขยายผลการปฏิรูปการเรียนรู้จัดทำเอกสารการปฏิรูปการเรียนรู้ จัดประชาสัมพันธ์ จัดตั้งสถาบันวิจัยและพัฒนาเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้สร้างเครือข่ายจัดตั้งกองทุนส่งเสริม มีนโยบาย ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตช่วงต่อไป จะได้ดำเนินการพัฒนาบทบาทของผู้บริหารการศึกษา ส่งเสริมครู ทั้งด้านพัฒนากระบวนการเรียนการสอน การวิจัย พัฒนาระบบนิเทศ รวมถึง การนิเทศภายใน ตลอดจนดำเนินการกระบวนการยกย่องเชิดชูเกียรติครูดี และคาดหวังไว้ที่จะให้ กระบวนการเรียนรู้เป็นสิ่งที่พัฒนาให้เด็กไทย เก่ง ดี มีสุข อย่างไรก็ตามข้อมูลจากเครือข่าย ในระดับปฏิบัติการจะมีส่วนส่งเสริมและทำให้เกิดการประสานการพัฒนาแนวทางปฏิรูป การศึกษาร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปผลการประชุมกลุ่มย่อย

กลุ่มผู้บริหาร ได้กำหนดและพิจารณาตามประเด็นดังนี้

ทำไมต้องปฏิรูป เพราะให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาและเพราะการศึกษาเป็นเรื่องของครู ครูไปทำกับนักเรียน เพื่อให้มีความรู้ความสามารถและคุณลักษณะตามที่หลักสูตร ต้องการ ดังนั้นต้องมีความเกี่ยวข้องกันการปฏิรูปเป็นหน้าที่ของใคร เป็นสิ่งที่ทุกคนต้องรับผิดชอบร่วมกัน โดยเฉพาะเราต้องรับผิดชอบต่อนักเรียน ดังนั้นแนวทางปฏิบัติครูใช้เด็กเป็นศูนย์กลาง หน.ปอ. ต้องใช้โรงเรียนเป็นศูนย์กลาง สปจ.บริหาร สปอ. สปข. บริหาร สปจ.เป็นศูนย์กลาง จะใช้อย่างเดียวเฉพาะเด็กไม่ได้ต้องทำสัมพันธ์สอดคล้องกันทั้งระบบ ทุกคนทุกส่วนต้องปฏิรูปในที่นี้ต้องรวมถึงอบต. คณะกรรมการสถานศึกษา ซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สำคัญด้วยกันเป็นองค์รวม ความชัดเจนในการปฏิรูปอยู่ที่ไหน เพราะการปฏิรูปเป็นการคายอำนาจการ จัดการจากการรวมศูนย์มาสู่พื้นที่ปฏิบัติการแต่หน่วยงานส่วนกลางยังคงสั่งการมา เป็นชุดเป็น ระลอกต่างคนต่างสั่งรวมถึงหน่วยงานองค์กรส่วนท้องถิ่นที่สั่งการมาทางช่องของเขา เข้ามาคาบเกี่ยวงานมากกว่าทำการประสานงานกัน ใครสั่งการมาแล้วสั่งไหนชัดเจนบ้าง หากแต่มาความหา ความชัดเจนที่สถานศึกษาและพื้นที่การปฏิบัติ ถ้าแบบนี้แล้วความขัดแย้งจากความมืดสลัว จะเกิดขึ้นมากกว่าความร่วมมือที่น่าจะเป็น ดังนั้นผู้บริหารต้องทำความเข้าใจกับครูและผู้เกี่ยวข้อง

ปัจจุบันทุกคนเกิดความกังวลใจ เกิดความวุ่นวายใจหวาดระแวงซึ่งกันและกัน ทั้งองคาพยพ ขาดความมั่นคงทางอารมณ์ แล้วจะอย่างไรให้มีความสุขในการทำงานอย่างปกติ ไม่ต้องเกียจคร้านอยู่ราชการก่อนเวลา เพราะตระหนกกับการรััดเค้นในปัจจุบัน ทางออกที่ดีที่สุดคือต้องทำใจให้ได้ แต่ต้องหาแนวทางการทำงานมากำหนดเอง การปฏิรูปทุกอย่างยังไม่ชัดเจน สถานศึกษา ครูผู้สอนรวมถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความสำคัญที่สุดที่จะต้องทำความเข้าใจกัน

สิ่งที่กลุ่มครูผู้สอนเห็นว่าสิ่งที่มีอิทธิพลสำคัญต่อการปฏิรูปการศึกษา ได้แก่ กระบวนการเรียนรู้ กลุ่มบุคลากร และหลักสูตร ตามลำดับ

กลุ่มบุคลากร ได้แก่ ผู้บริหาร ผู้ปกครอง ศึกษานิเทศก์ หัวหน้าการประถมศึกษา
อำเภอ องค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ผู้บริหารการศึกษา ในปัจจุบันยังไม่มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล
ขาดคุณธรรม (มองไม่เห็นความสำคัญของครูและการปฏิรูปการศึกษา) ขีดตนเองเป็นศูนย์กลาง
และศูนย์รวมอำนาจ ติดอยู่กับผู้นำในประวัติศาสตร์ ขาดความมั่นใจในตนเองและความเป็นผู้นำ
ครูบาอาจารย์ปรึกษาอะไรต้องคอยเหินหน้ามองไปที่หน่วยเหนือเสียก่อน กลัวตอบผิดทำผิด

พาเด็กออกไปเรียนรู้นอกห้องเรียนก็คอยตักเตือน ห้าม กลัวพาลูกเขาไปตาย ไปเจ็บ ติดกับ
 กรอบรั้วโรงเรียน กรอบแห่งเวลา และขยับกดดันครูและนักเรียนให้เจียบสงบในเวลาสอน
 เพราะคิดว่าห้องเรียนที่ดีนั้นเข้มตักตักเล่มจะได้ยินมีความคาดหวังว่าผู้บริหารที่ปฏิรูปแล้วจะ
 เปิดใจและยอมรับความคิดครู เปิดรับแนวคิดการปฏิรูปการศึกษา ศักยภาพเทศก์ และหัวหน้า
 การประถมศึกษาอำเภอ ควรใช้เทคนิคในการนิเทศ เพราะที่เป็นอยู่ชอบดูแค่เอกสารแล้วดี...
 เป็นส่วนใหญ่ มีความคาดหวังไว้สูงเกินไป พวกนี้ชอบท่องเทียวและหาไปเห็นอะไรมา
 ก็อยากให้เกิดรูปเกิดร่าง และเป็นไปแบบนั้น ต้องการสร้างความฝันให้เป็นความจริง ครูผู้สอน
 เป็นผู้ปฏิบัติจริง ซึ่งบางอย่างทำอย่างดีแล้วแต่ยังไม่เกิดผล ไม่ควรใจร้อน ครูหลายคนยังไม่รู้
 ต้องการให้ศึกษานิเทศก์และหัวหน้าการประถมศึกษา มีแนวนโยบายการทำงานที่เป็นแนวทาง
 เดียวกัน เริ่มที่ผู้บริหารและประธานสัมพันธ์ไปยังผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษา เช่น
 การจัดศูนย์การเรียนรู้โดยให้เรียนรู้เรื่องของท้องถิ่น ในส่วนของผู้ปกครองและองค์กรต่าง ๆ
 บางคนยังไม่เข้าใจการปฏิรูป คาดหวังการเรียนรู้ของลูกไปอีกด้านหนึ่ง เช่น สอนसानแข่ง
 (นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัด) ผู้ปกครองและชุมชนไม่เข้าใจ เพราะต้องการให้ลูกเรียนหนังสือ
 แต่เพียงอย่างเดียว องค์กรต่างๆ ในชุมชนมีความเข้าใจในบทบาทการศึกษาน้อยมาก ทำอย่างไร
 จะพัฒนาความรู้ความเข้าใจและเข้ามาร่วมจัดการเรียนรู้ด้วยกันได้

หลักสูตร อยู่ในช่วงการเปลี่ยนแปลงที่ต้องให้ตอบสนองกับพระราชบัญญัติ กำหนด
 แนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เป็นแนวเดียวกัน ทำอย่างไรให้มองเห็นว่า เอกภาพด้านนโยบาย
 และหลากหลายในแนวทางปฏิบัติเป็นอย่างไร ส่วนใดเป็นแกนกลาง เป็นท้องถิ่น และจะนำ
 ไปใช้อย่างไร ทำอย่างไรให้ครูใช้หลักสูตรได้เป็นอย่างดี โดยให้รู้ เข้าใจ และนำไปใช้ได้
 อย่างแท้จริงและเชื่อมประสานทั้งในระบบ นอกกระบบ และอัยยาศรัยได้

กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ส่วนที่ได้พิจารณาและให้ข้อสรุป เป็นประเด็นได้ดังนี้

1. การประกันคุณภาพ ตามหมวด 6 ต้องการอย่างไร จัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ
 ควรพิจารณาในเรื่อง

1.1 การจัดการศึกษาทุกระดับต้องมีเกณฑ์มาตรฐานที่ในปัจจุบันต่างคนต่างหาเกณฑ์
 ให้เป็นของตนเอง ที่ยากต่อการมองเห็นแนวทางนำมาร้อยรัดแล้วทำงานไปด้วยกัน

1.2 การประเมินต้องทำทั้งภายนอกและภายใน ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์และโปร่งใส
 เป็นปรนัย

1.3 การประเมินต้องดำเนินการตามสภาพที่เป็นจริงเปรียบเทียบกันให้รู้ได้

1.4 เกณฑ์มาตรฐานในปัจจุบันมีความหลากหลาย อาทิ เอกชน สปช. ปรียัตติธรรม นำมาเป็นเกณฑ์มาตรฐานชาติอันเดียว ใช้ทั้งตรวจสอบภายในให้เรียบร้อยกัน

2. ความพร้อมองค์กรท้องถิ่น ได้พูดกันถึงสิทธิในการจัดการศึกษา การฟ้องถ่ายอำนาจ ซึ่งหน่วยงานในท้องถิ่นที่เข้าร่วมเสวนาบอกว่า “พร้อม ณ วันนี้ แต่จะฟ้องถ่ายกันอย่างไร” และองค์กรดังกล่าวสามารถจัดได้เพราะ

2.1 องค์กรท้องถิ่นมาจากประชาชน อยู่กับประชาชนแล้ว

2.2 องค์กรจัดเพื่อประชาชนตามความต้องการ สนองต่อประชาชนจะได้รับ ความร่วมมือจากประชาชนมากกว่า

2.3 ประชาชนสามารถตรวจสอบเขาได้ในทุกส่วนและทุกรูปแบบ

3. ลักษณะการจัดโรงเรียน เช่น โรงเรียนปรียัตติธรรม คชค. และโรงเรียนที่มีลักษณะ แตกต่างกันตามธรรมชาติ วิธีการและสาระ ควรจัดเป็นการเฉพาะแล้วกำหนดให้เป็นการศึกษา เฉพาะทาง และกำหนดให้มีการศึกษาความชัดเจนในการดำเนินงานกันอีกครั้งหนึ่ง

4. ความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันของแต่ละหน่วยงาน เช่น มหาดไทย สาธารณสุข และ หน่วยงานอื่นๆ ยังไม่ชัดเจนในการจัดสรรงบประมาณกำลังคนบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบ แล้วฟ้องถ่ายกันอย่างไร ใครเป็นผู้รับผิดชอบในส่วนใดบ้างยังมีอีกหลายประการ เช่น ทุนการศึกษาว่าใครจะบริหารจัดการ และทำในส่วนไหนบ้างหากไม่เปิดโอกาสให้สานความ สัมพันธ์กัน ในระดับผู้ปฏิบัติและคอยฟังการกำหนดทิศทางจากส่วนกลางให้จับมือกันภายใต้ คำสั่งแล้ว ความไม่ชัดเจนอย่างในภาวะปัจจุบันจะก่อให้เกิดความขัดแย้ง เป็นอุปสรรคต่อการ พัฒนาปฏิรูปการศึกษาในส่วนรวมต่อไป

บทสรุปและการปิดการประชุมเสวนา

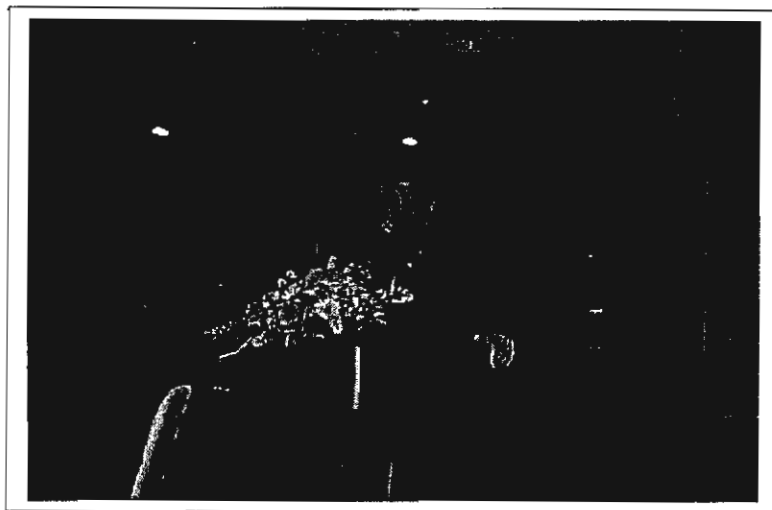
โดย รองศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ พงษ์วาทย์

อาจารย์ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

(สำเนาแถบบันทึกเสียง)

กราบนมัสการพระคุณเจ้า สมาชิกที่เคารพทุกท่าน อีกไม่นานก็จะเลิกแล้ว หัวหน้าที่ขอ ให้ผมปิดไปเลย อันนี้คือปฏิรูปการจัดการประชุม ความจริงนี้เราก็ทำมาก่อนใครเคยได้มาร่วม งานวันที่เกษียณอายุราชการเราก็จัดสัมมนาจัดแบบนี้ก็เชิญ ดร.รุ่งมา แล้วก็เชิญท่านผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน ผอ.โรงเรียนนวมินทร์ เชิญผู้อำนวยการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสปอ.ก็ ลำพูน ก็มาท่านหนึ่งเป็นสุภาพสตรี พอมาถึงตามหมายกำหนดการ 9 โมง ดร.รุ่งบรรยาย 8.50 น.

ดร.รุ่งฉายแล้วท่านก็บอกว่าเกิดมายังไม่เคยไปที่ไหน พอบอก 9.00 น. กว่าจะได้พูดก็ประมาณ 9.30 น. นั่นเป็นครั้งแรกผมบอกว่าปฏิรูปอย่างนั้นก็เอาเลย เปิดก็ไม่เปิดสักทีก็เอาเลยละกันเลขา ก็เปิดบรรยายสนุกละเวลามากตอนบ่ายก็มีอภิปรายกลุ่มปกติแล้วผู้ดำเนินรายการอภิปรายถ้าไม่อย่างไรก็มีขบวนการบรรดาศักดิ์เท่า ๆ หรือว่าไม่ต่ำกว่าผู้ที่นั่งฟัง อันนี้ที่ทำตามทั่วไป วันนั้นเราจับท่าน ดร. ประภัทรพงศ์ รองอธิบดีกรมสามัญศึกษา เป็นผู้ดำเนินรายการอภิปราย คนที่อภิปรายเป็นวิทยากรรับเชิญมา เป็นลูกน้องท่าน

ดร.อรรถพร พงษ์วาทย์

บทสรุปและการปิดการประชุมเสวนา

มันก็เข้าทำดีเสร็จแล้ว ตอนจบผมในฐานะประธานสาขาที่ต้องกล่าวขอบคุณวิทยากร ผมก็อยู่ด้านหลัง ก็มากันเต็มห้องแล้วทำไมต้องขอบคุณวิทยากรจากด้านหลังขอบคุณเสร็จก็เชิญอาจารย์ที่แก่ที่สุดก็คือดร.สุรพล อาจารย์ช่วยปิดที คนแก่จะปิด เพราะปฏิรูปเลยเขียนสรุปงานไปให้ ดร.รุ่ง ว่าชอบใจมีหวังอย่างน้อยก็มีหวังมีร่องรอยของการปฏิรูปอยู่ เราก็ลองพยายามทำผมก็ขอขอบคุณทางฝ่ายผู้จัด เป็น สน. หัวหน้าการ แล้วทุกท่านที่เกี่ยวข้อง

เมื่อสักครู่กลุ่มผมร่วมไปฟังกับกลุ่มอาจารย์เกษียณกลุ่มท่านพระมหาสมาน ผมมาดูรายงานของคณะครูเมื่อสักครู่ มองผู้บริหารเวลามองไปผู้บริหารมองครู เวลาครูกับผู้บริหารพูดคุยกันมองหัวหน้าบรรเจิด หัวหน้ากับผู้ช่วยนั่งพูดกันแล้วมองมาที่ครู สน.นั่งพูดกันแล้วก็มองครู ครูนั่งพูดกันแล้วก็มอง สน. แล้วก็มองย้อนถึง สปจ. สปอ. แล้วก็กวาดสายตาออกไปนอก สปอ. สปจ. อบต. อบจ. เทศบาลด้วย มันเต็มไปด้วยความระแวงกัน ท่านพระมหาสมานเป็นคนใช้คำนี้มีความระแวงกันและกัน เมาหมด ท่านใช้คำนี้ คนที่เสนอแนะข้อคิดและทัศนะ

วิธีการแนวการยุทธศาสตร์เกี่ยวกับการปฏิรูปมาไม่หยุด ท่านใช้คำว่า “เขาใช้กันมาคนหมู่มาก ก็ ผืน ผืนไปไม่ว่าจะผืนกลางคืนหรือผืนกลางคืนก็แล้วแต่ก็แยกแยะคำว่าผืนกลางวันผืนกลางคืน” คนที่คิดก็คิด คนที่ผืนก็ผืนไป คนบาง-คนก็ยังหลับ ๆ ตื่น ๆ บางคนหลับสนิท คนเป็นหกแสน เจ็ดแสน ก็เป็นธรรมดา ถ้าใครบอกปฏิรูปชัดเจนของผืนไม่มีปัญหามันผิดปกติ มันต้องสับสน เป็นของธรรมดาเป็นครั้งที่ยิ่งใหญ่ถัดจากเรื่องปฏิรูปปี 2517-18 พวกเราทราบกันดี เพราะฉะนั้น ผมไม่คาดคิดว่าจะมีใครคนใดคนหนึ่งชัดเจน แม้กระทั่ง ดร.วิจิตร แม้กระทั่ง ดร.รุ่ง แก้วแดง ท่านปลัด พนม พงษ์ไพบูลย์ แม้กระทั่งรัฐมนตรีก็ไม่ต้องไปพูดถึงเลย โดยเฉพาะรัฐมนตรีปัญญา เกสรทอง ไม่ต้องไปพูดถึง เพราะฉะนั้นท่านก็คิดว่าความชัดเจนผมชอบที่อาจารย์อภิเชษฐ์ว่าเมื่อ สักครู่ในกลุ่มเรา คนหนึ่งผืน ๆ คนหนึ่งหลับ ๆ ตื่น ๆ คนหนึ่งหลับสนิทอยู่กันในห้องกร เดียวกัน ผมคิดว่าจะทำอย่างไรให้ตื่นเหมือนกันหมด เป็นขั้นต้นของความสำเร็จในการปฏิรูป เน้นนอนรับครุก็อาจจะมองว่าผู้บริหารขาดวิสัยทัศน์ เวลาไปนั่งพูดกับผู้บริหาร พฤติกรรมการ สอนของครูไม่เปลี่ยนสักทีแล้วสายครูผู้สอนใครมีปัญหา ผู้บริหารอันนี้ผมยกตัวอย่างเวลาไป กรมสามัญพวกเราไปนั่งพูดกัน ผมไปเชียงราย ไปพะเยาบ่อย เวลาไปครั้งแรกก็พอนักเจอกัน เฉพาะผู้ช่วย ผู้บริหารนั่งพูดพอเข้าที่เข้าทางกัน พอบอกว่าปัญหามันอยู่ที่ ผอ. นี่แหละ เป็น อย่างนั้นอย่างนี้ ผมเข้าใจแต่ผมก็ไม่ได้บอกเขาผมก็เก็บเอาไว้เงียบ มีอะไรก็บอกออกมา พอไป นั่งพูดกับพวก ผอ. ปัญหามันไม่ได้ผู้ช่วยที่รู้ใจเลย แล้วก็นั่งพูดกันไปในนั่งพูดกันมา ถ้าหัวหน้าเรา จลาคนะเหมือนหัวหน้าคนที่อำเภอโน้นถ้าจะไปไกล ทุกอย่างเลกกลายเป็นว่าเวลาเราบอกว่า ปัญหาอยู่ที่ไหน ก็อย่างที่ว่าโน้นอย่างที่เขาว่าสี่นิ้วสามนิ้วชี้มาทางเรา ผมคิดว่าเรื่องขนาดนี้เป็น ที่เข้าใจกันได้ อย่างไรก็ตามจะให้เกิดความเข้าใจใกล้เคียงกันในเรื่องการแสดงบทบาท แล้วผมเชื่อว่า การปฏิรูปการเรียนรู้ เฉพาะการปฏิรูปการเรียนรู้ของนักเรียน มันน่าจะตามมาโดยอัตโนมัติ คง ไม่ใช่เป็นผลลัพธ์จากการที่คณะครูอาจารย์ไปอบรมสัมมนา อบรมแล้วก็กลับมาทำกิจกรรมการ เรียนการสอน แล้วครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผอ. บอกว่าทำอย่างนี้เสียเวลา ทำแบบนั้นทำแบบนี้มัน ไม่เหมือนเดิมเลย ก็ติดขัดกันไปหมด เพราะว่ามีฝ่ายหนึ่งอาจจะได้รับการปฏิรูป แต่อีกฝ่ายยังไม่ ได้รับการปฏิรูป อย่างอาจารย์ว่าไปเมื่อสักครู่ มีครูจำนวนไม่มากแล้วก็ไม่ค่อยที่ไม่ได้มีโอกาส อ่านเอกสารอย่างที่ตั้งอยู่ในห้องที่พระมหาสมานเป็นคนพูดเอง บางห้องผู้บริหารในกรม สามัญในจังหวัดลำพูน มันปลอดภัยดี ความจริงแล้วบ้านผมเอง พูดไปก็รู้จักกันหมด ห้องใคร ผมก็ไม่ได้ถาม เอกสารไปประชุมสัมมนามาตั้งแต่ปีไหนไม่รู้ ข้ามมาเป็น ผอ. แสดงถึงภูมิปัญญา ไปได้เห็น ไปได้ยินมาทั้งหมดแล้วมันไม่เคยออกจากห้องนั้นเลย ครูร้อยห้าสิบคน ร้อยสามสิบคน ไม่มีโอกาสได้อ่าน แล้วผู้บริหารก็บอกว่าครูทำไม่เข้าใจ มันก็ไม่เข้าใจขนาดไปมายังไม่เข้าใจ

กลับมาก็ยังมาว่ากลับหลังอยู่ ทั้ง ๆ ความจริงก็ยังไม่ได้อ่าน เพราะแฟ้มมันมาก ไม่มีเวลาอ่าน ตอนเย็นมาก็มีงานเลี้ยง ยังไม่หายเมาก็ไปประชุมอีก เดี่ยวก็ไปประชุมต่อกลับมาที่สมาคมมาก็จะไปแล้วไปอีก เดี่ยวจะต้องไปบินอีกแล้วก็อีกแล้ว ตกกลางคืนก็ไม่ได้อ่านผู้บริหารก็ไม่ได้อ่าน ไม่ได้ศึกษาและทำความเข้าใจอย่างแจ่มแจ้ง เพราะฉะนั้นผมอยากจะเสนอเป็นการปิดท้าย ผมเชื่อว่าทุกท่านหวังดีผมต้องเชื่ออย่างนี้เอาไว้ก่อน ทั้งครูสายผู้สอน ทั้งผู้บริหาร ทั้งท่านศึกษานิเทศก์ ทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งชุมชน อะไรต่ออะไร มีความหวังดีที่อยากจะเห็นว่าการศึกษาของบ้านเมืองเรา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเรียนรู้ในยุคปฏิรูป จะเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะนำเราไปสู่สถานะที่ดีกว่าที่เราคิดว่าดีกว่าที่เป็นอยู่ในขณะนี้ เป็นอะไรที่ผมอย่างจะพูด เพราะคาดหวังว่าของแต่ละฝ่ายที่มีต่อแต่ละฝ่าย มันก็มากเป็นธรรมดาอย่างที่อาจารย์ขึ้นป้าย สน.ก็หวังไม่ต้องหวังอะไร เขาไปนั่งสัมมนาแล้วก็กลับเขาต้องการให้เราเหมือนอธิบดีเหมือนเลขาธิบดีเหมือนผู้อำนวยการกอง เขารู้เพราะเขามีนักวิชาการห้อมล้อมข้อมูล ไปฝรั่งเศส ไปเยอรมัน ไปอเมริกา มีนักวิชาการซีแปด ซีเก้า ล้อมหน้าล้อมหลังท่านบรรยายสรุปมาให้ท่านแล้วก็มาพูดกับเราเป็นเรื่อง ๆ ท่านกษมาฯ ท่านก็ต้องเปลี่ยนเรื่องพูดจากเรื่องทั้งหลายของประณมเก็บเอาไว้ก่อน เพราะตอนนี้ก็ต้องเริ่มพูดเรื่องกรมสามัญ ท่านมีกำลังสนับสนุนมันต้องเป็นแบบนี้ ๆ แต่เราอยู่กับที่ครับ ลาวก็ยังไม่เคยไป เขมรก็ยังไม่เคยไป คนนั้นคนนี้เขาไปหมดแล้ว พอเขาเห็นเขามีเวลาคิดแล้วเพราะฉะนั้นเขาก็คาดหวังสูงเป็นธรรมดา

แต่ทางที่คิดจะคิดว่าจะไม่มีอะไรที่จะดีไปเท่ากับที่เราได้มาพูดกัน แล้วกลุ่มของเราก็ได้เสนอทางออกชัดเจนที่สุด สถานศึกษาใครจะเถียงต่อไปก็เถียงว่าในอนาคตปี 2545 เป็นต้นไป สำนักการศึกษาฯ และวัฒนธรรมเขตพื้นที่การศึกษา เพราะว่าสถานศึกษาใครใหญ่กว่าใครก็เถียงกันไป มาตรา 39 เขียนไว้แบบนั้นให้กระจายอำนาจบริหารทั่วไปวิชาการบุคลากรและงบประมาณไปยังสองแห่งนี้โดยตรง จะเถียงกันไปเถอะว่าใครจะใหญ่กว่าใคร ต่อไปใครจะคุมใคร ต่อไปสถานศึกษาอนาคตห้าปีสิบปี สิบปีสิบห้าปีจากนี้ไป ถ้าเป็นสถานศึกษาผมจะเสนอสองสามเรื่อง ไม่สามารถสร้างชุมชนของผู้เรียนรู้ร่วมกัน ผมไม่ได้พูดถึงเรื่องนักเรียนเรียนรู้ ผมพูดถึงสัมพันธภาพระหว่างผู้บริหารหนึ่งท่านจะมีผู้ช่วยหนึ่ง ผู้ช่วยสอง ผู้ช่วยสามสี่ กับคณะครูอาจารย์ในสถานศึกษา ถ้าไม่สามารถร่วมกัน ผมขอใช้ ศัพท์รังสรรค์ชุมชนของผู้เรียนรู้ ไม่ใช่ว่าผู้บริหารพูดแล้วไม่ต้องเรียนอะไร ครูมีหน้าที่เรียน ครูเป็นผู้รู้แล้วไม่ต้องเรียน นักเรียนจะต้องเรียนเป็นแนวคิดและการปฏิบัติการที่เป็นเรื่องที่ไม่สอดคล้องกับการปฏิรูปการเรียนรู้และการปฏิรูปการศึกษาโดยสิ้นเชิง ถ้าชุมชนนั้นไม่ได้เป็นชุมชนของผู้ที่ได้รับข้อมูลข่าวสารใกล้เคียงกัน ต่างกันเฉพาะฐานะแล้วตำแหน่ง เขาอุดรสารบินไปเข้ามาที่จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดไหนไปนั่ง

สัมมนาแล้วกลับคณะครูอาจารย์หรือคณะครูอาจารย์คนหนึ่งคนใดได้มีโอกาสไปสัมมนาที่เหลือ จะต้องได้รับทราบข้อมูลถึงแม้จะไม่เกี่ยวข้องโดยตรงก็ตามจะมาในรูปแบบของหรือจะต้องได้รับทราบข้อมูลจะมาในรูปแบบของการเสวนาที่มาพูดเดือนละสองสามชั่วโมงก็พูดกันว่า ทำอย่างไรจะมาพูดที่ไปไหนมา มาข้อมูลอะไรที่จะมาแลกเปลี่ยนกันบ้าง เรียนรู้ตลอดเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรียนรู้ว่าขณะนี้เขาอยากให้เราทำอะไร พรบ. เขาคาดหวังอะไร กรมคาดหวังอะไร สกศ. คาดหวังอะไร สำนักงานปฏิรูปการศึกษา ท่านวิจิตร และอาจารย์เจือจันทร์ แล้วก็มาถามคำถาม สุดท้ายว่า แล้วโรงเรียนเราต้องการอะไร สถานศึกษาของเรา ถ้าไม่เรียนรู้ด้วยกันจะมีคนหนึ่งที่เป็นห่วงเป็นคนเรียน แล้วอีกคนหนึ่งไม่ได้เรียนมันจะเป็นแบบนี้แหละ มันจะห่างอยู่แบบนี้ไปเรื่อย ๆ ผมกล้าทำนายและยืนยันได้ เพราะฉะนั้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหาร ในฐานะที่ผมมาจากภาควิชาบริหารการศึกษา ก็ว่ามันมีหลักฐานยืนยันมากเพิ่มพอสมควรในวรรณกรรมทางวิชาการทางบริหารการศึกษา トラบใดที่ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารระดับอำเภอ เช่น หัวหน้า ไล่ไปถึงพี่ คมสันต์ ผอ. เพราะท่านเหล่านั้นนอกเหนือจากการเป็น ผอ. เป็นหัวหน้า การไม่ทำตัวเป็นหัวหน้าผู้เรียนรู้ ไม่ใช่ว่าเป็นผอ.อย่างเดียวน เป็นหัวหน้าอย่างเดียวน หัวหน้าผู้เรียนรู้ร่วมกันกับครูกับอาจารย์ในสถานศึกษาและบุคลากรการศึกษาในสังกัด โอกาสที่จะปฏิรูปการเรียนรู้ของครู ที่จะทำให้นักเรียนรับหรือมาก อันนี้อาจารย์เจือจันทร์เป็นคนยืนยันในสารปฏิรูปในฉบับสุดท้าย

อันที่ 2 ต้องช่วยกันรังสรรค์ชุมชนของผู้นำ คงจะต้องหมดยุคแล้วว่าถึงแม้ผู้บริหารการศึกษาหัวหน้า ผอ. มีความสำคัญตามลำดับขั้นตามบังคับบัญชา แต่ถ้าหากว่าผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้นำไม่สามารถที่จะสร้างผู้นำในเรื่องต่างๆ ขึ้นในวัฒนธรรมชีวิตของโรงเรียนและสถานศึกษาไม่ได้ มันก็จะตกอยู่ที่ผู้บริหารนั้นแหละ แล้วถามครูคนไหนก็ขึ้นแผ่นโฆษณาวิสัยทัศน์ แต่ความจริงเขาบอกว่ามีหมด เมื่อสักครูที่เราพูดกันนั้นมีวิสัยทัศน์ทั้งนั้น ครูรู้ได้อย่างไรว่าเราไม่มีวิสัยทัศน์ เราก็ลองไปพูดกับผู้บริหาร ครูนี้ไม่เปลี่ยนพฤติกรรมการสอน เราเปลี่ยนแล้วนะ ครูใหญ่เขาถามไม่ถึง เราก็ดูกันผ่านไป ผมก็คิดว่า ผู้บริหารต่อไปคงจะไม่ใช้วีรบุรุษ หรือวีรสตรีแต่เพียงผู้เดียว ถ้าผู้บริหารท่านนั้นจะเป็นผู้นำอย่างแท้จริงกระบวนการในการปฏิรูป ผมใช้กระบวนการ ยังไม่ใช่ขบวนการ ถ้าจะเป็นผู้นำในกระบวนการในการปฏิรูป โดยเฉพาะยังการปฏิรูปการเรียนรู้ผมคิดว่าคงจะต้องสร้าง ผู้ร่วมงานให้เป็นวีรบุรุษ วีรสตรีในเรื่องต่าง ๆ ให้ได้ โอกาสที่ผู้บริหารไม่ได้การยอมรับ ได้รับความเคารพนับถือนี้มีตลอดเวลา ตอนนี้ครูของเราขาดถ้าผมคิดว่าถ้าเสริมเติมเรื่องเหล่านี้ผมเชื่อว่ากำลังใจและนอกเหนือจากเสนอกันเมื่อเข้าว่าจะต้องจัดหาวัสดุอุปกรณ์ท่าน สน.สุจิตร เป็นคนเสนอ ก็ต้องจัดทรัพยากรนอกเหนือจากนั้น คือการยอมรับ

และความเคารพนับถือสร้างให้เกิดกับเพื่อนครูของเราเพราะเขาจะเป็นสงครามแนวหน้า เพราะฉะนั้นสองอย่างชุมชนของผู้เรียนรู้แล้วก็ชุมชนของผู้นำที่ผมนำเสนออย่างนี้อันสุดท้ายผมถือว่าเป็นเงื่อนไขที่จะนำไปสู่การปฏิรูปการเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้ในทั้งสถานศึกษา ถ้าในกรณี สปอ. และใน สปจ. ผมคิดว่าจะต้องหาทางทดแทนสัมพันธภาพสองสามอย่างดังต่อไปนี้

ด้วยสิ่งที่ผมเรียกว่า ความเป็นกัลยาณมิตร ถ้าสิ่งนี้ไม่เกิดระหว่างผู้บริหารกับผู้ร่วมงาน โอกาสที่เราจะคิดเรื่องอื่นที่จะต้องใช้พลังด้วยกัน หัวสมองด้วยกันต่อไปในอนาคต คงจะยากขึ้น สัมพันธภาพแรกผมจะพูดถึงสัมพันธภาพแบบรู้ใครรู้มันอันนี้เป็นศัพท์ในมหาวิทยาลัย ห้ามยุ่งกัน พี่ก็สอนของพี่ ฉันก็สอนของฉัน ผมก็สอนของผมไม่ต้องมายุ่งกับผม ตัวใครตัวมัน ถ้าตราบโคที่วัฒนธรรม และสัมพันธภาพอย่างเป็นสัมพันธภาพลักษณะอยู่ ผมเป็นห่วงโดยเฉพาะสถานศึกษาที่มีบุคลากรมาก ๆ รวมทั้งเอกชน เอกชนอาจจะมิซัดดีทำให้ครูบาอาจารย์ได้มีโอกาสได้มาพบปะกันบ้างสัมพันธภาพสร้างกัลยาณมิตรไม่ใช่ต่างคนต่างอยู่ อันที่สองสัมพันธภาพแบบขับเคี่ยวแข่งขันกัน คนหนึ่งได้คนหนึ่งต้องเสียระบบบ้าง ๆ บางอย่างปฏิรูปต่อไปมันคงต้องเลิก ระบบสองชั้นก็ดี ระบบปูนบำเหน็จ สำหรับคนบางคน ระบบไม่สามารถจะแยกแยะได้อย่างถูกต้องและชัดเจนว่าคนไหนดีแท้ คนไหนเก่ง คนไหนที่ไม่เอาไหนแล้วสร้างภาพแห่งความเก่ง ถ้าเราไม่สามารถมีเครื่องมือและผู้บริหารตาไม่ถึงจริง ๆ มันเป็นอันตรายแล้วความสัมพันธ์อันนี้ บันทอนความเป็นกัลยาณมิตรซึ่งจะเป็นพื้นฐานของการปฏิรูปของการเรียนรู้ภายในสถานศึกษา อันสุดท้ายถึงสัมพันธภาพเชิงเป็นปฏิปักษ์กันและกัน เราจะไม่เคยได้ยินเลยว่าบางโรงเรียนมีเจ็ดท่านรวมทั้งผู้บริหารแตกออกเป็นสามกลุ่ม ถ้ามันเป็นอย่างนี้ผมไม่ได้หมายความว่าผมไม่สบายใจ อาจจะไม่มีแต่ถ้ามันเป็นการบันทึก บันทอนผมคิดว่าบันทึกพื้นฐานที่จะนำไปสู่การปฏิรูปการเรียนรู้จากภายในอันสุดท้ายจริงๆ เนื่องจากว่าเราต้องเกี่ยวข้องกับท่าน เช่น ท่านรองนายก อบจ. ที่อยู่ในนี้ท่านประธานสภาอบต. เราเรียกร้องและกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ เราเขียนของเราเองคนทำการศึกษาและ แม้กระทั่งพวกเราในห้องนี้หลายท่านก็บอกว่า เราไม่มีส่วนเลยในการเขียน ใครก็ไม่รู้เขียน มาตรา 8 ข้อ 2 มาตรา 9 ข้อ 6 สังคมต้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา จัดชุมชนต้ององค์กร องค์กรสู่ท้องถิ่น สถาบันต่อศาสนา มากมาย ก่ายกอง แล้วหลายท่านแล้วหัวหน้ากองว่าพร้อม ผมคิดว่ามันไม่ใช่เรื่องที่ขณะนี้ใครพร้อมที่จะทำและไม่พร้อมที่จะทำผมคิดว่าขณะนี้เราต้องทำความคิดของเราให้พร้อมคนของเราเองในระบบ ในระบบการศึกษาของเรา ถ้ายังจัดขบวนทัพ จัดความคิดในเรื่องของการมีส่วนร่วมของฝ่ายต่าง ๆ ไม่ตรงกันพอสมควร ไม่ชัดเจนในเรื่องที่เราพูดเมื่อเช้า ไม่ชัดเจนเฉพาะเรื่องอันนี้ ผมไปสืบทอดสืบเจ็ดอำเภอทั้งลำปางทั้งเชียงใหม่ รับฟังเสียงแบบนี้ไหวหรือเปล่า อบจ. ไหวหรือ

อบต.ไหวเหรอ เทศบาลตำบลไหวเหรอ เออ.โก่งกันกินว่ากันแล้วไม่ไหว ๆ คนที่จบ ป.สี่กำลังเรียนการศึกษานอกโรงเรียน อันนี้ก็แน่นอนคือสภาพที่เป็นอยู่แต่แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของท้องถิ่น การมีส่วนร่วมโดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นหนึ่งในหลาย ๆ องค์การที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติระบุเอาไว้ ที่มีสิทธิในการจัด ครอบครัวยังมีสิทธิจัดหนังสือที่เราแจกกันก็มีการจัดการศึกษาโดยครอบครัว Home School วันที่ 18 ใครว่างก็ไปฟังที่คณะศึกษาศาสตร์หน่อยก็ดีโฆษณาเอาไว้ให้ พอดิถีแล้วคนไทยไม่ค่อยรู้เรื่องก็เชิญฝรั่งเจ้าของความคิดมาพูดเรื่อง Home School มันยังมีองค์กรอื่น ๆ อีก วัดก็จะจัดกับสถาบันสังคม องค์กรชุมชน บริษัทห้างร้านก็จัดได้ แต่เริ่มต้นเรบอกว่าไม่ไหว ไหวไม่ไหวก็ความคิดของเรามันคงจะต้องไปทิศทางนั้น เพราะอะไร เพราะเขาจะไปเอาอย่างต่างประเทศมาก็แล้วแต่ เพราะเราอาจจะเห็นว่าคนรู้ไม่กี่คนไปคิดมาก็มาสั่งการแล้วมาบอกอะไรก็ตามแต่ขณะนี้บังเอิญมันเป็นกฎหมาย กฎหมายไม่ได้หมายความว่าพวกเราต้องปฏิบัติตามหมด แต่ถ้าหากว่าเราจะต้องปฏิบัติตามจะต้องเปลี่ยนความคิดเสียก่อนอันนี้ท่านเจ้จันทร์ก็พูดความคิดปฏิรูปบทบาท

หัวใจของการปฏิรูปการศึกษาคือการปฏิรูปความคิด ถ้าเราก็ตัดความคิดเสียก่อนว่ามันจะต้องเป็นอย่างนั้นส่วนหนึ่ง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นท่านจะต้องมีส่วนร่วมและมีภาระในอนาคต ขณะนี้ท่านอาจจะบอกปิดเรื่องผ่องถ่าย เรื่องวิธีการรูปแบบ เรื่องวิธีการถ่ายโอนบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ หรืองบประมาณก็แล้วแต่ แต่ความคิดสำคัญกว่า ถ้าท่านคิดว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องหรือควรมีบทบาท แต่ท่านอย่าลืมนะว่ารัฐธรรมนูญมาตรา 289 เราพูดสองเรื่อง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน การพัฒนาอาชีพให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นและเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของรัฐ ไม่ได้หมายความว่าวันดีคืนดีอย่าง ดร.วิจิตรว่า สิบห้าปีี่สิบปีจากนี้ มีโรงเรียน อบจ. ยกให้เขาหมด มีเขต อบต. ยกให้เขาหมด ไม่ใช่ซะครับ ส่วนหนึ่งถ้าเขาพร้อม แล้วถ้าเราพร้อมเราก็คงจะจัดได้อยู่ตามรัฐธรรมนูญ ถ้าใครบอกว่าพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติใหญ่ที่สุดแล้วก็ไปขัดรัฐธรรมนูญไม่ได้ ต้องไปเปิดมาตรา 289 แต่ถ้าเราพร้อมแล้วก็หมายความว่าเราจะต้องมาช่วยกันปรับวิธีคิดของเราว่าถ้าเขาต้องทำแล้วยังไม่พร้อมใครจะช่วยที่ให้พร้อมกระทรวงมหาดไทยก็มีส่วนหนึ่ง กระทรวงมหาดไทยก็เอาไปอบรมสัมมนากัน ชี้แจงกันเรื่องพระราชบัญญัติแผนขั้นตอนการกระจายอำนาจจากองค์กรไปสู่ท้องถิ่นเรื่อง พรบ.เทศบาล เขาก็ว่าของเขาไปแค่ส่วนของเราผมคิดว่าทั้งไม่ได้แล้วโดยเฉพาะอย่างยิ่งในรูปของคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นรูปแบบ ที่อาจจะนำไปสู่การปฏิรูปการเรียนรู้ ผมไม่ได้พูดถึงเด็กอาจจะนำไปสู่การปฏิรูปการเรียนรู้ในสถานศึกษาถ้าเราปฏิบัติต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

แบบเดียวกับที่เราปฏิบัติต่อคณะกรรมการการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษา แบบเดียวกับเรา
 ที่เราปฏิบัติต่อคณะกรรมการประจำโรงเรียนประถมศึกษาตามระเบียบ 2539 จนกระทั่งมาถึง
 อันใหม่ 2543 ถ้าเราปฏิบัติต่อเขาด้วยความรู้สึกละเอียดพิถีพิถัน แบบที่ผ่านมาโอกาสที่จะปฏิรูป
 การเรียนรู้ร่วมกันในระหว่างคณะกรรมการก็ยากและอันสุดท้ายผมคิดว่าเรื่องของเกณฑ์บังเอิญ
 ว่ากลุ่มแรกนำเสนอเป็นเกณฑ์ ผมอยากจะตั้งเป็นข้อสังเกตสุดท้ายแล้วก็เพื่อเป็นการบ้านด้วย
 แล้วก็ผมด้วย บังเอิญว่าตั้งแต่ครั้งแรกจะมีส่วนร่วมเข้าไปสัมมนา กับสำนักงานคณะกรรมการ
 การศึกษาแห่งชาติในฐานะสมาชิกทำงานร่วมกับผอ. เกี่ยวกับเรื่องสำนักงาน โครงการพิเศษ
 ปฏิรูปพัฒนาครูและบุคลากรหลายปีก่อนหน้านั้น ก่อนที่จะมาเป็นการเปลี่ยนแปลงเดี๋ยวนี้เรา
 ก็ได้พูดถึงเรื่องมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา และท่านทั้งหลายก็ทราบไม่มีอะไรในพระราช
 บัญญัติของเราที่ไม่ใช่เอามาจากต่างประเทศอันนี้ต้องยอมรับเสียก่อน ดีไม่ดีเราไม่ว่ากันเวลาที่
 ไม่มี มันไม่มีอะไรที่จะเป็นของไทย ๆ ผมไม่ได้ปฏิเสธของนอกไม่ได้โจมตีของฝรั่งอะไรสัก
 อย่าง เวลาเราพูดถึงเรื่องคุณภาพและมาตรฐานเขาก็มองไปที่อังกฤษ ก็มีแบบอย่างอยู่แล้วโครง
 สร้างการบริหารเราก็มองไปที่อเมริกา ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ แล้วเราก็เอามาตัดแปลง
 แบบเดียวกับรัฐธรรมนูญ เรามองไปเยอรมัน สวิสเซอร์แลนด์ อิตาลี ฝรั่งเศส อะไรไม่ดีก็เอามา
 ใส่ของเราหมด แล้วมันก็เลยเป็นแบบนี้ พรบ.ของเราก็เช่นเดียวกัน เราพูดกันตั้งแต่สองสามปี
 ก่อนมาแล้วว่า เราไม่เห็นด้วยกับการมีมาตรฐานเดียวหรือว่าเกณฑ์ระดับชาติชุดเดียว บังเอิญว่า
 ชุดที่ท่านหัวหน้ารายงานมาเมื่อสักครู่นี้เป็นของกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย ซึ่งดูเหมือนว่า 14 เกณฑ์ ผม
 คิดว่าเกณฑ์ควรจะต่างกัน เราเสนอมาสองสามปีประชุมใหญ่ ที่สทศ.นั้น ที่บอกที่ควรจะมีให้
 เหมือนกันได้นั้นคือเกณฑ์ที่เป็นนามธรรมมากที่สุด และมีความเป็นทั่วไปมากที่สุดเช่น สุขภาพ
 ดี สุขภาพดีเขียนให้ได้ หรือคุณภาพดีเขียนแบบนี้ได้ ครอบคลุมที่ออกมาเป็นตัวบ่งชี้คุณภาพเอานะ
 ครั้นแค่นี้เราก็จะตายกันแล้ว ของกรมสามัญในเชียงใหม่ สหวิทยาเขตต่าง ๆ เขาก็พัฒนามาต
 ฐานคุณภาพออกมาเอง มีกลุ่มหนึ่ง 64 มาตรฐาน 174 ตัวบ่งชี้ ถ้าครูเห็นก็น่าจะเออร์รี่ แต่ละอัน
 แล้วก็เมื่อวานไปนั่งทั้งวันที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคเหนือ 18 มาตรฐาน 74 ตัวบ่งชี้ มีคน
 ในที่ประชุมถามเขาจบ ป.4 ถามตอนนี้เขียนเอาไว้สำหรับพวกที่จบปริญญาเอกหรือ ผมก็ไม่
 ทราบ แต่เพราะเจตนาที่อยากจะให้มีเกณฑ์อันเดียวกัน อันนี้เป็นเรื่องอันตรายในทัศนะของผม
 ผมคิดว่าเกณฑ์กลางที่ว่าจะโยงให้มีได้ก็คือเกณฑ์ที่มีความเป็นมาของนามธรรมสูงให้มีได้ความ
 ทั่วไปค่อนข้างสูง ส่วนการระบบออกมาเป็นตัวบ่งชี้พฤติกรรมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ควร
 จะผมคิดว่าต่อไปเขตพื้นที่จะไประบุออกมาเป็นรูปธรรม จนกระทั่งค้นไม่ได้เพราะตอนนี้เรามี
 บ่วงมากเกินไปแล้วใครที่คิดจะขึ้นไปอยู่เขตพื้นที่การศึกษา ที่นี้ก็เตรียมตัวไว้ก่อน จะทำอย่างไร

จะให้เป็นามธรรมที่สุด ความเป็นทั่วไปมากที่สุดเพื่อให้สถานศึกษา กับคณะกรรมการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและชุมชนที่เราสังกัด เช่น อบต. เทศบาลส่วนตำบลในกรณีที่เราต้องเกี่ยวข้องกับ อบต.กับ เทศบาลตำบล เป็นคนกำหนดว่าตัวบ่งชี้ที่น่าพึงประสงค์ในความผมติว่า ตรงนี้คือทิศทางของการปฏิรูป

ทั้งหมดผมก็ต้องขอขอบคุณทาง สน.ปรีชา อีกครั้งหนึ่งซึ่งให้โอกาสมาร่วมมือกันแล้ว ความจริงผมก็คิดว่าไม่ได้มาปิด ก็คงจะกลับไปแล้วก็พอดีให้นำเสนอแล้วก็ผลสุดท้ายผมขอเป็นข้อคิดสำหรับทุกท่านว่าทุกคนอย่างทีอจารย์อภิเชษฐ์ว่า ตั้งแต่ครูสายผู้สอน ผู้บริหาร ศึกษา นิเทศก์ เจ้าหน้าที่ประตมศึกษาอำเภอผู้ช่วย หัวหน้าฝ่ายต่าง ๆ ผู้ช่วยหัวหน้าการ จะให้มันดี ให้มันครบจนถึงวันที่ท่านจะเกษียณ วันนีวันที่สิบกว่าเอง ย่อรับไปเลย ปฏิรูปจนมาถึงเราทั้งหมดก็มาพิจารณาวิธีคิด มีพฤติกรรมของเราหมดเลย แล้วผมไม่ตอบแล้วไม่ถามทำไมเราต้องปฏิรูปเหมือนกับกลุ่มของเราที่ถามเมื่อสักครูไม่ถามแล้วครับ เพราะตอนนี้คงลือมันไหลไปแล้วไม่ใช่อยู่กับที่มันเคลื่อนของมันไปแล้ว เราจะถามคำถามจะหาคำตอบที่ถูกต้องไม่ได้แล้วครับขนาดนี้ก็ต้องดูตัวเอง มันเป็นอย่างไ เรามันผิดตรงไหน เราชี้ตั้งแต่ไหนมา แล้วตอนนี้สามนิ้วมาที่เราถ้าเราว่าคนอื่นมาก ๆ แล้วเราไม่เปลี่ยนแปลง เราก็ไม่เปลี่ยนก็ไม่ต้องไปว่าให้เขา ถ้าเราเปลี่ยนไปทางหน้าที่ดีผมก็คิดว่าคนอื่นก็ต้องเห็น แต่ถ้าไม่เห็นก็ต้องปล่อยให้เขาเอาไปเออร์รี่ไปตามกาลเวลา แล้วเราจะได้มีความสบายใจ ว่าเราจะมีส่วนและเป็นคุณภาพประกันการปฏิรูปแล้วผมก็หวังสุดท้ายว่าปฏิรูปครั้งนี้ถ้าใครจะมีประสบการณ์ปฏิรูปสมัย 2517 สมัยนั้นเขาบอกว่ามีเงื่อนไข 10 ข้อ ผมไม่พูดถึง แต่มีเงื่อนไขพิเศษอยู่ข้อหนึ่ง การปฏิรูปการศึกษาตามเงื่อนไขเบื้องต้นดังกล่าวคือปฏิรูปทั้งระบบ ปฏิรูปทั้งอะไรต่อมิอะไรจะดำเนินไปไม่ได้ ถ้าปราศจากการปฏิรูปเศรษฐกิจการเมืองและสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งปฏิรูปการปกครองตัวนี้ ส่วนท้องถิ่นมีสองข้อช่วงท้ายของรายงานของคณะกรรมการวางพื้นฐานการปฏิรูปการศึกษา 2517 ทำไปก็ปีครึ่ง เกิดเหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519 ดูเหมือนตึกถล่มมาถึง พฤษภาคม 2526 ท่านอาจารย์สิปพนนท์ ประธานคณะกรรมการวางพื้นฐานการปฏิรูปการศึกษาสัณษณัวิทยาการวิจารณ์สาร ผมจำได้คิดว่าเป็นที่น่าเสียดายว่าการปฏิรูปการศึกษา ที่เรามุ่งหวังกันมาอย่างจริงจังเมื่อเก้าปีก่อนนั้น พูดได้ว่าเกือบจะไม่คืบหน้าไปเลย เพราะมีอุบัติเหตุทางการเมือง เดียวนี้มันกลับกัน เขาบอกว่าปฏิรูปทางการเมือง ปฏิรูปเศรษฐกิจ ปฏิรูปสังคม ปฏิรูปวัฒนธรรม ปฏิรูปสิ่งแวดล้อม ไม่มีทางสำเร็จได้เลยถ้าปราศจากการปฏิรูปทางการเมืองที่แท้จริง ที่นี้มันอยู่ที่เรา ตอนนี้เขาโยนมาให้เรา ว่าสมัย 2517-2518 เราพูดได้ทีมันไม่ได้ก็เพราะว่าปกครองก็ไม่เปลี่ยนแปลง ผู้ว่า ไม่เปลี่ยน นายอำเภอก็เหมือนเดิม อบต. ก็เหมือนเดิม อบจ. เหมือนเดิม

เขาถึงหนีมานะสมัยนั้น อบจ.ก็หนีมาอยู่ สปจ. แต่ตอนนี้ก็กลับมาหาอีกแล้วนะ แล้วทำอย่างไร
 ละครับ วิธีคิดก็ไม่ต้องกลับไปว่าพวกเราจะเอาอย่างไรกัน แต่ละฝ่ายแต่ละคนคงจะต้องช่วยกัน
 ทุกคน ถ้าหากว่าเขาหวังพึ่งพาเราแต่เราไม่ว่าไม่ไหว ก็ต้องกลับไปเริ่มต้นใหม่ แล้วก็โยนต่อไป
 ว่า อบค.ไม่เปลี่ยน อบจ.ไม่เปลี่ยน ผู้รับเหมาก่อสร้างทำถนนต้องอันนี้เขาว่าอย่างไร ความจริง
 แล้วเขาทำมาก็ไม่รู้ ท่านรองนายกก็รู้ แต่ประเด็นก็อยู่ตรงที่ว่าท่านคาดหวังเอา จนกระทั่งมีคน
 มาพูดเอาไว้ว่าขณะนี้ เป็นสงครามเหมือนกับการเสียกรุงครั้งที่ 3 มันเกินไปแต่ในขณะเดียวกันคน
 องค์การเรามาตั้งองค์การผิดถูกมัดด้วยตราสังข์ คือ กฎระเบียบและวัฒนธรรมราชการ ดังนั้น
 ถ้าหากว่าการเรียนรู้การปฏิรูปการเรียนรู้จะเริ่มต้นได้ แม้กระทั่งชั้นเรียนในสถานศึกษาใน
 สปอ. สปจ. เราไม่มีวิธีการใดจะดีที่สุดในการสอนเด็ก วิธีการใดที่ดีที่สุดในการบริหารสถานศึกษา
 เอสบีเอ็มก็ช่างเถอะ อะไรก็ตาม ครอบงำที่วัฒนธรรมในการทำงานร่วมกันของเรา วัฒนธรรม
 ราชการ วัฒนธรรมที่เราถูกครอบงำเป็นระยะเวลา 108 ปี แล้วยังไม่ได้ถูกสลัดออกไปบ้าง
 โอกาสที่เราจะปฏิรูปยากมากผมก็หวังว่าเราจะช่วยกัน ผมก็เป็นส่วนหนึ่งมหาวิทยาลัยยินดีแล้ว
 ก็ขอพิจารณาตัวเองใน โอกาสสุดท้ายนี้ขอโทษด้วยที่ใช้เวลายาวนานก็ขอให้ปิดเลขขออำนาจพร
 ทุกท่าน सम्มาสมาชิกรู้ทุกท่านกลับไปด้วยสวัสดิภาพแล้วก็เอาเก็บเกี่ยวอะไรเล็ก ๆ น้อย ๆ
 จากที่เราพูดในกลุ่มใหญ่แล้วไปแปลงให้เป็นภาคปฏิบัติของเรา การประชุมครั้งนี้ อาจจะไม่ใช้
 ครั้งสุดท้ายแล้วมันมักจะมิตอนปลายงบประมาณ สิงหาคม กันยายน แต่คิดว่าก็อยากจะให้เป็น
 เฉพาะมหกรรมเป็นการสัมมนาทั้งตอนปลายปีงบประมาณ มันจำเป็นจะต้องมีการประชุม
 ตัวนี้ พูดกัน แต่กลุ่มน้อยลงก็ยังดี ผมขอถือโอกาสนี้ ในนามของผู้ร่วมสัมมนาทุกท่าน
 ปิดการประชุมสัมมนาเรื่องแนวทางการปฏิบัติในการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ไว้แต่เพียงเท่านี้
 ขอบคุณมากครับ

การพัฒนางาน React

ประชุมทบทวนหัวหน้ากลุ่มผู้ประสานงานกลุ่มเครือข่ายครู

1. ทบทวนสรุปผลการพัฒนางานที่ผ่านมา
2. กำหนดแนวทางการพัฒนางานในวงจรที่ 2 และแนวการจัดเก็บข้อมูลเพื่อสรุป

โครงการศึกษา

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา

การศึกษาแนวทางปฏิบัติงานเพื่อปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้สำหรับจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดใกล้เคียงในครั้งนี้ เพื่อหาแนวทางการบริหารโรงเรียน แนวทางการจัดการเรียนรู้ของครู และหาแนวทางการนิเทศการศึกษาที่สอดคล้องกับการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2548 โดยกระบวนการวิเคราะห์ประสบการณ์ และแนวปฏิบัติงานจากกลุ่มครูเครือข่ายผู้ปฏิบัติงานการบริหาร งานการสอน และงานนิเทศการศึกษาแล้วสรุปตรวจสอบและยืนยัน โดยกลุ่มเครือข่าย สถาบันการศึกษารวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ให้การสนับสนุน

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการหาแนวทางการปฏิบัติงานปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ โดยได้ปรับประยุกต์ใช้รูปแบบตามแนวทางการพัฒนาตามแผนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ที่ได้กำหนดเป็นแผนการศึกษาเฉพาะการศึกษารุ่นนี้ โดยกลุ่มที่ศึกษาได้แก่คณะผู้ร่วมกิจกรรมการปฏิบัติงานปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ประกอบด้วยผู้บริหาร ครูผู้สอน ศึกษานิเทศก์ ที่รวมตัวเป็น “กลุ่มเครือข่ายพัฒนางาน” ตามแนวทางในบทบาทหน้าที่ของตนเอง

แนวทางการศึกษาได้กำหนดแนวคิดในการทำงาน โดยยึดถือพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ตลอดจนทำการศึกษาเอกสาร วรรณกรรม และพฤติกรรมกรรมการการศึกษาที่เกี่ยวข้อง (การยกย่องและยอมรับในวงการศึกษา) สอดคล้องเป็นแนวกำหนดพฤติกรรมการทำงานโดยการร่วมกันค้นหาคำตอบในลักษณะ “พหุภาคี” ทางการศึกษาตลอดจนประสานงานกับภาคีต่าง ๆ

การวางแผนการศึกษาได้จัดประชุมกลุ่มเครือข่ายพัฒนางาน เพื่อสำรวจข้อมูลพื้นฐานความต้องการจำเป็น สำหรับนำไปใช้ปรับพัฒนาเป็นแนวปฏิบัติงานเพื่อปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ สรุปเป็นแนวทางการปฏิบัติงานปฏิรูปการเรียนรู้ของกลุ่มผู้ศึกษา ได้ดังนี้

1. ด้านการพัฒนากระบวนการของบุคลากร

เริ่มจากการรับทราบข้อมูล ศึกษาแนวปฏิบัติ จากเอกสาร พฤติกรรมการจัดการศึกษาจากผู้ที่ได้รับการยอมรับ ยกย่องทางการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ทำการวิเคราะห์แล้วสังเคราะห์ ผู้การวางแผนกำหนดแนวทางปฏิบัติงานปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ของตนเอง

2. ด้านการกำหนดแนวปฏิบัติเพื่อนำไปปรับใช้ในสถานศึกษา กลุ่มผู้ทำการศึกษาค้นคว้าให้ความสำคัญในด้าน

- 2.1 แนวการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 2.2 แนวทางการบริหารและนิเทศการศึกษาที่เน้นผู้ปฏิบัติเป็นสำคัญ
- 2.3 การใช้สิ่งแวดล้อมเป็นสื่อการเรียนรู้
- 2.4 การวิเคราะห์กระบวนการเรียนรู้ก่อนจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียน
- 2.5 การบริหารงานและการนิเทศการศึกษาที่เน้นมาตรฐานการศึกษา
- 2.6 การจัดกระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ
- 2.7 การร่วมมือกับเครือข่ายในการพัฒนาการศึกษาโดยการแบ่งปันช่วยเหลือกัน

3. ด้านการพัฒนาเพื่อเข้าสู่กระบวนการปฏิรูปการศึกษา แบ่งออกเป็น

3.1 การปฏิบัติงานปฏิรูปการเรียนรู้ของครู พบว่าครูต้องพัฒนางานดังนี้

1) ด้านการจัดเตรียมงานการสอน

- (1) การจัดทำแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- (2) การจัดทำแฟ้มสะสมงาน
- (3) การพัฒนางานสู่ครูวิชาชีพ

2) ด้านเทคนิควิธีจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ครูต้องได้รับการพัฒนาในด้าน

- (1) เทคนิคการสอนที่สอดคล้องกับหลักการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- (2) เทคนิคการใช้คำถาม
- (3) เทคนิคการจัดเก็บข้อมูลนักเรียน
- (4) การวิจัยในชั้นเรียน

3) วิธีการพัฒนาครู

- (1) การพัฒนาอย่างเป็นทางการ จากการจัดประชุม สัมมนา ศึกษาดูงาน จัดกลุ่มแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จากองค์กร สถาบัน หน่วยงาน ทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานและรับผิดชอบดำเนินการ สมาชิกกลุ่มมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบดำเนินงาน
- (2) การพัฒนาแบบกึ่งทางการ จากการจัดกลุ่มสนใจและตามลักษณะงาน รับผิดชอบ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เชื่อมโยง ให้ความช่วยเหลือ

โดยกลุ่มเป็นผู้ประสานงานกับ หน่วยงาน องค์กร สถาบัน เครือข่าย
ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตามศักยภาพของกลุ่มโดยสมาชิกที่เข้ารับ
การพัฒนามีส่วนร่วมในค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น

- (3) การพัฒนาตามอรรถาธิบายจากการจัดเอกสาร สื่อ แผ่นพับ สิ่งพิมพ์
วารสาร และสื่อต่าง ๆ เผยแพร่ผ่านเวทีการเรียนรู้ของกลุ่ม เพื่อการ
พัฒนาตามแนวคิด (ตามความสนใจของสมาชิกกลุ่ม) โดยใช้กลุ่ม
เครือข่ายเดิมที่มีอยู่

4) ปัญหาการปฏิบัติงานของครู

มีครูจำนวนหนึ่งได้ยื่นความจำนงค์ที่จะเปลี่ยนเส้นทางชีวิตราชการ เพราะได้
ทราบข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542
ที่ผิดพลาด เห็นว่าเป็นสิ่งน่ากลัว กลัวถูกลงโทษ (เพราะเป็นการสอนโดยมีกฎหมายบังคับ)
เกิดความสับสน เหนื่อยยาก ผู้บริหารไม่เข้าใจ ผู้บริหารต้องการภาพของการปฏิบัติ ต้องการ
รูปแบบการปฏิบัติ แต่ขาดการสนับสนุนและส่งเสริมอย่างเป็นระบบขาดความเข้าใจในหลักการ
ให้สังคมมีส่วนร่วม และเห็นว่าการรายงานต่อชุมชนเป็นภาระที่ไม่เป็นประโยชน์เพราะชุมชน
ยังขาดความพร้อม

3.2 ผู้บริหารและศึกษานิเทศก์ มีความเห็นสอดคล้องว่าความสำคัญของการปฏิรูป
กระบวนการเรียนรู้คือการมีแนวทางปฏิบัติงานการสอนที่เหมาะสมถูกต้อง ในระดับห้องเรียน
และกับนักเรียนมากที่สุด ผู้บริหารทำหน้าที่ประสานงานและอำนวยความสะดวกให้กับบุคลากร
ที่เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และควรมีการบริหารงานที่เน้นครูเป็น
สำคัญ ศึกษานิเทศก์ต้องทำหน้าที่ประสานการพัฒนาครูกับหน่วยงาน องค์กรสถาบันการศึกษา
ในท้องถิ่นตามความต้องการและสอดคล้องกับแนวทางปฏิรูปการศึกษา ควรจัดการพัฒนาแบบ
กัลยาณมิตรและหากต้องการให้ครูปฏิบัติงานการสอนกับเด็กอย่างไร ต้องจัดการพัฒนาตาม
แบบนั้น ตลอดจนพัฒนากระบวนการนิเทศที่เน้นโรงเรียนเป็นสำคัญ

ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของผู้บริหารและศึกษานิเทศก์

1) ขาดความมั่นใจในการปฏิบัติหน้าที่ เพราะระเบียบการปฏิบัติงานยังอยู่ใน
ระหว่างการจัดทำมีแต่กระแสการปฏิรูปที่ยังไม่อาจถือเป็นแนวปฏิบัติได้ เช่น การทำความเข้าใจ
กับครู ผู้ปกครองในการจัดการเรียนรู้ตามแนวปฏิรูปการศึกษา ในบางกรณีขัดต่อความรู้สึกและ
ระเบียบที่มีอยู่เดิม

2) การทำความเข้าใจกับผู้เกี่ยวข้อง ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กร หน่วยงานในท้องถิ่นอยู่ในกระแสแห่งการปฏิรูปทั้งระบบที่ยังไม่มีความชัดเจน และขัดแย้งกับวัฒนธรรมเดิมที่มีความเข้าใจว่าการศึกษาต้องเป็นหน้าที่ของโรงเรียน ผู้ปกครองทำหน้าที่ส่งลูกเข้าโรงเรียน หน่วยงานอื่นทำหน้าที่ตามที่เจ้ากรม กระทรวงกำหนด ความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นในระหว่างการปฏิบัติงานที่นอกเหนือจากระเบียบ คำสั่งที่มีอยู่เดิมจะทำให้เกิดความเดือดร้อนในการปฏิบัติหน้าที่ขึ้นได้

3) การสนับสนุน ส่งเสริมในกลุ่มผู้จัดการศึกษาภายในหน่วยงานเดียวกัน เป็นสิ่งสำคัญในการปฏิบัติงานปฏิรูปการศึกษา เพราะจะต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นระบบ หากแต่ในส่วนของหน่วยบังคับบัญชาระดับสูงยังแบ่งแยกการปฏิบัติงาน เช่น กำหนดให้มีการคัดเลือกและยกย่องครูต้นแบบ หากแต่ไม่ได้พิจารณาการพัฒนาและคัดเลือกผู้บริหารโรงเรียน และศึกษานิเทศก์ต้นแบบ หรือโรงเรียนต้นแบบ จะทำให้เกิดการพัฒนางานปฏิรูปการศึกษาอย่างเป็นระบบ สอดคล้องรองรับกัน

การอภิปรายผล

ด้านแนวทางปฏิบัติงานการเรียนรู้

แนวปฏิบัติงานปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ถูกต้องเหมาะสม ควรเริ่มจากการปรับแนวคิดเสียก่อน เพราะแนวคิดที่ถูกต้อง จะนำไปสู่การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ การปรับแนวคิดจึงเป็นสิ่งที่ควรกระทำเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะประเด็นที่เป็นเรื่องใหม่ หรือสิ่งที่เป็นนามธรรม การปรับแนวคิดที่เหมาะสมนั้นควรเริ่มจากสิ่งที่เป็นอยู่ เชื่อมโยงออกไปหาภาพสุดท้ายของสิ่งใหม่ที่จะนำเสนอ โดยแสดงตัวอย่างแล้วให้กลุ่มผู้ฟังได้มีส่วนวิพากษ์ วิจารณ์ และเปรียบเทียบ ประสพการณ์ จะทำให้นำไปสู่ความเข้าใจ และเกิด “กระบวนการทรงคน” ที่ถูกต้องตรงกัน

กระบวนการปรับแนวคิด เดิมใช้กระบวนการบรรยายจากผู้ทรงคุณวุฒิหรือการบรรยายพิเศษ จึงเป็นลักษณะกึ่งพิธีการทำให้บรรยากาศการรับฟังและเกิดการเรียนรู้น้อย ไม่สอดคล้องกับการทำให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจน ถูกต้อง การบรรยายในกลุ่มใหญ่ที่ใช้ผู้ทรงคุณวุฒิ ทำให้มีการซักถามปัญหาน้อย ผู้บรรยายมักใช้เทคนิค วิธีการบรรยายให้สนุก สร้างบรรยากาศชวนหัวเราะด้วยข้อมูลเกินจริง ในลักษณะ talk show เพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดของที่ประชุม จึงทำให้ขาดสาระขาดการมีส่วนร่วมของผู้รับฟัง คุณภาพการส่งสารด้านเดียวจึงมีประสิทธิภาพน้อย ต่างจากกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยการให้เกิดการร่วมคิดร่วมทำ จากผู้ที่ได้ถูกยอมรับจากหน่วยงานและวงการศึกษามาในกลุ่มครูต้นแบบ แล้วใช้กระบวนการมีส่วนร่วมให้

เกิดการวิเคราะห์ เปรียบเทียบ ตลอดจนมีส่วนนำประสบการณ์เดิมของตนมาเทียบโอน แล้วให้โอกาสในการพัฒนาและแสดงออกจะทำให้เกิดความมั่นใจในการนำไปปฏิบัติจริง รวมถึงกระบวนการสร้างเครือข่ายการพัฒนางานร่วมกัน จะส่งผลให้เกิดแนวปฏิบัติที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม

ด้านการกำหนดแนวทางการพัฒนาบุคลากร

จากการศึกษาในช่วงวงจรที่ 1 พบว่า ครูมีอยู่ 3 กลุ่มใหญ่ด้วยกันคือ

1. กลุ่มที่มีแนวทางปฏิบัติงานแล้ว (ต้นแล้ว) เป็นกลุ่มที่มีแนวคิดและปฏิบัติงานตามแนวทางปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้แล้ว อันได้แก่ กลุ่มครูต้นแบบ ครูแห่งชาติ ครูดีเด่น ผู้บริหารดีเด่น สถานศึกษาดำเนิน ตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา ซึ่งผลงานเกิดจากการศึกษา ความสนใจ และทดลองแนวทางการจัดการศึกษาใหม่ ๆ ตามความคิด ความเชื่อ ความต้องการของตนเอง กลุ่มนี้จะแสวงหานวัตกรรมใหม่ ๆ อยู่อย่างสม่ำเสมอ รวมถึงมีความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงานของตนเองว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้อง เหมาะสม

2. กลุ่มที่พยายามแสวงหาแนวทางปฏิบัติงานที่ถูกต้อง (ครึ่งหลับครึ่งตื่น) เป็นกลุ่มครูที่ชอบแสวงหาความรู้ วิธีการ รูปแบบต่าง ๆ ที่มีคนบอกว่าดี ถูกต้อง และเป็นวิธีการใหม่ ๆ กลุ่มนี้จะพยายามเข้าไปทำการศึกษาอบรม ทุกโอกาสที่จะเข้าไปได้ โดยคิดว่าจะทำให้สามารถพบกับสิ่งที่ถูกต้อง เหมาะสมที่จะนำมาใช้เป็นแบบอย่างของตนเองได้ บางรายจะเข้าไปร่วมกิจกรรมในช่วงแรกและหลังของการจัดการประชุมหรืออบรมสัมมนาแล้วสะสมเกียรติบัตร ภาพถ่ายหรือสำเนาเอกสารมาใช้ในโรงเรียนของตนเองซึ่งบางครั้งจะใช้ได้ผลบ้างไม่ได้บ้าง

3. กลุ่มที่ไม่รู้เรื่อง (ยังหลับอยู่) เป็นกลุ่มใหญ่ที่ยังไม่มีความรู้ ความเข้าใจ หรือมีแนวปฏิบัติใด ๆ เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ เพราะเชื่อว่าสิ่งที่ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบันดีอยู่แล้วและไม่เชื่อว่าจะมีการปฏิรูปได้จริงรวมถึงคิดว่าจะทำตามกลุ่มเพื่อนส่วนใหญ่เมื่อถึงเวลาและจะสามารถอยู่ได้ในระบบเหมือนกับบุคคลอื่น โดยอาศัยประสบการณ์การทำงานในระบบที่ผ่านมาเป็นตัวกำหนดพฤติกรรม

บทเรียนข้อสรุปที่ได้จากการศึกษาตามโครงการ (วงจรที่ 1)

การนำไปใช้พัฒนาต่อเนื่องในวงจรที่ 2

1. การแสวงหาแนวปฏิบัติงานปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้

1.1 การพัฒนาอย่างเป็นระบบ (Whole School Approach) จะทำให้เกิดแนวปฏิบัติที่ชัดเจน ถูกต้อง เหมาะสมกับพื้นที่เพราะผู้เกี่ยวข้องได้มีโอกาสทำงานร่วมกัน สามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ปฏิบัติงานได้เหมาะสม สอดคล้องกับบริบทของสถานที่ทำงานที่ตั้งอยู่

1.2 การพัฒนาเครือข่ายครู ภายใต้งานนี้ การมีความสนใจในเรื่องที่ใกล้เคียงกัน มีความต้องการสอดคล้อง และนำประสบการณ์มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ท่ามกลางบรรยากาศแห่ง “กัลยาณมิตร” จะทำให้งานปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ดำเนินไปได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

1.3 การมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ให้มีความเข้าใจตรงกันจะเกิดความร่วมมือและเกิดแนวทางการจัดการศึกษาให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

2. แนวทางส่งเสริมแนวทางปฏิบัติงานปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้

กลุ่มครู 3 กลุ่มใหญ่ นั้นมีความคิด ความเชื่อ ความต้องการ ตลอดจนพื้นฐานส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน การที่จะส่งเสริมให้มีแนวทางปฏิบัติงานที่สอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ควรที่จะใช้การพัฒนา สนับสนุนที่หลากหลายแนวทาง กล่าวคือ

2.1 กระบวนการพัฒนาสถานศึกษาทั้งระบบ จะช่วยทำให้กลุ่มครูได้ช่วยเหลือ สนับสนุน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ให้เกิดแนวทางปฏิบัติงานฯ ที่ถูกต้องเหมาะสม ชัดเจนในบริบทของตนได้

2.2 กิจกรรมการพัฒนาครูควรให้กลุ่มต้นแล้ว นำประสบการณ์มานำเสนอแล้ว ให้กลุ่มครูอีก 2 กลุ่มทดลองปฏิบัติแล้วเปิดเวทีให้แสดงออกโดยช่วยเหลือกลุ่มครูที่หลายๆ ด้าน ได้พัฒนางานขึ้นมารวมกลุ่มที่ต้นแล้ว และให้กลุ่มที่กลับขยับมาเป็นกลุ่มที่ 2 โดยลองทำตามตัวอย่างก่อนแล้วค่อยปรับมาเป็นงานของตนเอง ตลอดจนมีการเสริมแรงทางบวกเพื่อกระตุ้น พฤติกรรมการปฏิบัติงานฯ ที่ยั่งยืน

2.3 กิจกรรมการพัฒนาครูควรกระจายอำนาจทางความคิดและการจัดการในระดับพื้นที่ให้มากที่สุด โดยมีจุดเน้นที่ชัดเจนอันเป็นหนึ่งเดียวด้านนโยบายและหลากหลาย การปฏิบัติในระดับพื้นที่ เพื่อการพัฒนาแนวปฏิบัติงานปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

1. สำหรับครู ความสำคัญของการปฏิบัติงานตามกระบวนการปฏิรูปการเรียนรู้อยู่ที่การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นเด็กเป็นสำคัญ การปฏิบัติงานของครูต้องทำความเข้าใจในหลักการ แนวความคิด ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 อย่างชัดเจน เสียก่อน การเริ่มปฏิบัติงานในหน้าที่ครูได้แก่การวิเคราะห์หลักสูตร วางแผนการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ การจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับจุดหมายมาตรฐานการศึกษาโดยประสานงาน นักเรียน เพื่อนครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตาม ลักษณะของการจัดกิจกรรม เพื่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกันระหว่างผู้เกี่ยวข้องในการจัดการ

ศึกษาทั้งหมด อันจะก่อให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติงานปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างสมบูรณ์

2. สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ความสำคัญของการปฏิบัติงานตามกระบวนการปฏิรูปการเรียนรู้คือการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยมีหลักสูตรเป็นแนวทางการจัดการศึกษาของโรงเรียน กระบวนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร เป็นสิ่งที่ทางโรงเรียนสามารถกำหนดได้ตามสภาพพื้นฐานความต้องการของโรงเรียน ซึ่งเป็นไปตามระเบียบของทางการที่มีอยู่เดิมแล้ว การสนับสนุน ส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาศักยภาพการปฏิบัติงานตามแนวทางปฏิรูปโดยหลากหลายวิธี รวมถึงการอำนวยความสะดวกให้แก่ครูโดยการประสานงานทำความเข้าใจกับผู้ปกครอง ชุมชน องค์กร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับหลักการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ จะทำให้การปฏิบัติงานปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ของโรงเรียนเป็นไปได้อย่างสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

3. สำหรับศึกษานิเทศก์ความสำคัญของการปฏิบัติงานตามกระบวนการปฏิรูปการเรียนรู้คือการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นเด็กเป็นสำคัญ การประสานงานทำความเข้าใจกับผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนควรจัดทำอย่างเป็นระบบของรวมทั้งระบบโรงเรียนให้มีความเข้าใจตรงกันการพัฒนาศักยภาพการจัดการเรียนรู้ควรจัดทำในด้านความเข้าใจในหลักการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ การวางแผนการเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ เทคนิควิธีการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางปฏิรูปการเรียนรู้อย่างเป็นระบบสัมพันธ์กัน และที่สำคัญควรได้เรียนรู้การพัฒนางานปฏิรูปไปพร้อมกับการปฏิบัติงานของโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและนักเรียน จะทำให้ได้แนวทางปฏิบัติงานที่ถูกต้องชัดเจนขึ้น

4. สำหรับการศึกษาครั้งต่อไป ควรที่จะมีการศึกษาผลการปฏิบัติงานปฏิรูปการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับโรงเรียน ครูผู้สอน นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้เกี่ยวข้อง

5. สำหรับหน่วยงานประสานงานและสนับสนุนการศึกษาวิจัยควรพิจารณามอบหมายให้ผู้ที่เข้าใจลักษณะงานการศึกษาและกระบวนการศึกษาเป็นผู้ทำหน้าที่ประสานงาน ตลอดจนให้คำปรึกษา รวมถึงไม่เปลี่ยนผู้รับผิดชอบงานในระหว่างการศึกษาจะทำให้กระบวนการศึกษาขาดความต่อเนื่อง และได้ผลการศึกษาวิจัยที่ขาดความสมบูรณ์

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ. (2542). **สรุปการประเมินและติดตามผลโครงการปฏิรูปการศึกษาโครงการเกษตรเพื่อชีวิต**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สุรสภา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2539) **“การปฏิรูปการศึกษา” เอกสารประกอบการสัมมนา “ยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษา”** กรุงเทพฯ : สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ 20-21 สิงหาคม.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2539). **คู่มือการปฏิรูปการศึกษา ในแนวทางการปฏิรูปสถานศึกษาให้เป็นโรงเรียนในอุดมคติตามองค์ประกอบที่กำหนดไว้ในบัญญัติ 10 ประการ**.
กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2538). **แนวทางการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2539 – 2550**. กรุงเทพฯ : สำนักนโยบายและแผนการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. **คณะกรรมการปฏิรูประบบบริหารการศึกษา. (2542). การปฏิรูประบบบริหารการศึกษาในกระทรวงศึกษาธิการ**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา
- กระทรวงศึกษาธิการ , **คณะกรรมการปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน. (2540).**
คู่มือปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคนให้สอดคล้องกับ
การพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคม ในระดับจังหวัด. กรุงเทพฯ : ศูนย์พัฒนาหลักสูตร.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542** กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.)
- กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานปลัด. (2542). **คำชี้แจงประกอบพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ (2542). **“ทิศทางของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน”**.
วารสารวิชาการ ปีที่ 2 ฉบับที่ 1 (มกราคม) กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สุรสภาลาดพร้าว
(17 – 30).
- โกวิท ประวาลพุกษ์ กมล ภูประเสริฐ และสงบ ลักษณะ . (มปป.) **การพัฒนาผลงานทางวิชาการ สำหรับเลื่อนตำแหน่งเป็นอาจารย์ 3ศึกษานิเทศก์ 7 - 8 - 9**
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน.(ม.ป.ป.) จุดประกายการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้. เอกสารการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ ลำดับที่ 7. ม.ป.ท.**

- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2539). **แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 – 2544)**. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2540). **“การปฏิรูปการศึกษาสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ ปี 2540.”** . อัดสำเนา, 1-19.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน.(2541)**รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน.(2542) **ราชกิจจานุเบกษา : พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน.(2543)**ย้อนอดีต มองปัจจุบัน วาดหวังอนาคตการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้** สปช. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- ทิตนา แชมมณี. (2542) **“การจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง : โมเดลชิปปา (CIPPA MODEL)”** วารสารวิชาการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, หน้า 14-15.
- ยาใจ พงษ์บริบูรณ์. (2537) **การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน**. เอกสารอัดสำเนา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- วไลพร คูโนทัย. **หลักการสอน**. กองส่งเสริมวิทยฐานะครู กรมการฝึกหัดครู. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ศูนย์การศึกษาสำหรับครูทางวิทยุไปรษณีย์, 2530.
- วัฒนาพร ระจิบทุกษ์. **การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง**. กรุงเทพฯ : เลิฟแอนด์ลิฟเพรส จำกัด, 2541.
- ประเวศ วะสี. (2538). **ยุทธศาสตร์ทางปัญญาของชาติ**. บรรณาธิการ โดยเอกวิทย์ ณ ถลาง พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ : มุตนธิภูมิปัญญา.
- ประเวศ วะสี. (2539). **ปฏิรูปการศึกษาไทย (การยกเครื่องทางปัญญา)**. ข้อเสนอทางยุทธศาสตร์และมาตรการ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน.
- รุ่ง แก้วแดง. (2541). **การศึกษาไทยในเวทีในรอบปี พ.ศ. 2540 – 2541**. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดรุ่งเรืองสาสน์การพิมพ์.
- สถาปนพงศ์ เกตุทัต. (2538). **“รัฐบาลใหม่กับการปฏิรูปการศึกษา : ครู ผู้บริหารการศึกษา และโลกาภิวัตน์”**. *วิทยาสารศึกษาศาสตร์*, ปีที่ 93 ฉบับที่ 7 (กันยายน 2538), 31 – 38.

- ลีปนันท เกตุทัต. (2542). “พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และบทบาทใหม่ของ
ครูสภา”. วารสารวิทยากรย์, ปีที่ 98 ฉบับที่ 9 (ธันวาคม 2542), 7 – 13
2540, หน้า 12.
- อรรถัย มูลคำ และคณะ. การบูรณาการหลักสูตรและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็น
ศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ : ที.พี.พริน จำกัด, 2542.

ภาคผนวก

การศึกษาในวงจรที่ 1
การพัฒนาโครงการและประสานงานเครือข่ายครู

นายสุวัฒน์ เงินจ๋า อธิบดีกรมสามัญศึกษา
มาร่วมเป็นประธานในพิธีเปิด และให้แนวคิดในการปฏิรูปการศึกษา

ดร. กษมา วรวรรณ ณ อยุธยา เลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษา
มาร่วมเป็นประธานในพิธีเปิดการประชุม และให้แนวคิดในการปฏิรูปการศึกษา

มหาวิทยาลัยพายัพให้ความสำคัญในการใช้สถานที่และร่วมเป็นเครือข่ายปฏิบัติการศึกษา

ดร. บุญทอง ภูเจริญ
อธิการบดีมหาวิทยาลัยพายัพให้การต้อนรับ
กลุ่มครูเครือข่ายจากจังหวัดเชียงใหม่
และใกล้เคียง

กลุ่มครูเครือข่าย
เข้าร่วมประชุม

คณะผู้บริหาร
ของหน่วยงาน
และสถาบันการศึกษา

ผู้ศึกษา ชี้แจงและประสานงาน
การดำเนินงานหาแนวทาง
การปฏิบัติการเรียนรู้
การปฏิบัติการศึกษา

การร่วมหาแนวทางโดยกลุ่มครูเครือข่าย ครูต้นแบบของ สกศ.

ครูต้นแบบนำประสบการณ์
และผลงานมานำเสนอ
แก่ครูเครือข่าย

ครูต้นแบบ
หลากหลาย
ทุกกลุ่มวิชา

ประสบการณ์
ที่ได้รับการยอมรับ
และยกย่อง จาก สกศ.
สำนักงานรัฐมนตรี

เวทีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

กลุ่มผู้บริหารการศึกษา

กลุ่มศึกษานิเทศก์และผู้สนับสนุนการจัดการศึกษา

ช่วยกันกำหนดประเด็นจากเวที

เป็นการเริ่มต้นตรวจสอบแนวทางปฏิบัติ

นำไปสู่การจัดกลุ่มเครือข่ายเพื่อหาคำตอบที่ต้องการ

การทบทวนประเด็นแนวทางการปฏิบัติงานปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้
กับกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษา

ฯพณฯ ชวช่วงศ์ ณ เชียงใหม่ อดีตรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง
ให้แนวคิดในการปฏิรูปการศึกษา
"วิสัยทัศน์ทางการปฏิรูปการศึกษา ในทัศนะของนักการเมือง"

กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษาในทุกภาคส่วน
เข้าร่วมเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ดร. กุสวิตรา กังคานนท์ ผู้อำนวยการสำนักงานสถาบันเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาแห่งชาติ
 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานอกรัชมณตรี
 เข้าร่วมเวทีการปฏิบัติการศึกษา

“แนวคิดการจัดกระบวนการปฏิบัติการเรียนรู้
 ตามแนวทางจัดการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย”

การแบ่งกลุ่มวิเคราะห์สภาพการปฏิบัติในปัจจุบัน
 กับแนวทางการปฏิบัติการศึกษา

รองศาสตราจารย์ อรรถพร พงษ์วาทย์
 อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 เข้าร่วมเวทีในการปฏิรูปการศึกษา

การบริหารการศึกษาตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา

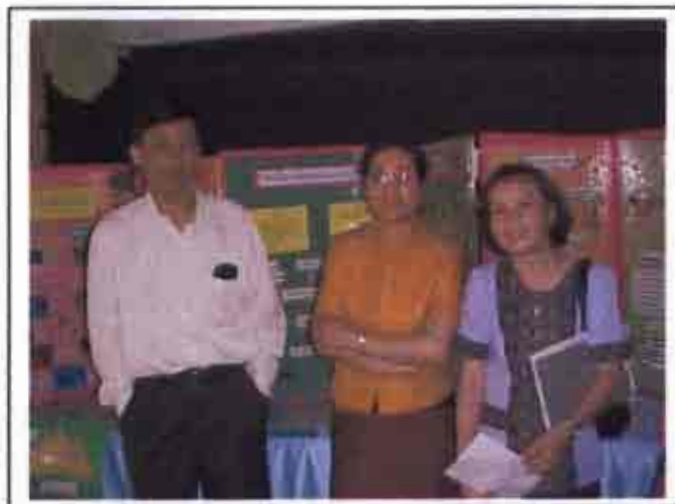

เสวนาแนวทางการบริหารการศึกษาที่สนับสนุนการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้
 คมพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542

แนวทางการปฏิบัติงานปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ของกลุ่มครูเครือข่าย

กลุ่มครูเครือข่ายนำเสนอผลการปฏิบัติงานปฏิรูปการเรียนรู้มาแลกเปลี่ยนพัฒนางาน

ผู้ประสานงานโครงการกับกลุ่มศึกษานิเทศก์ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้

แนวทางการปฏิบัติงานปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ของกลุ่มเครือข่าย

กลุ่มเครือข่ายครูอำเภอเชียงดาวนำเสนอแนวทางการปฏิบัติงานในระดับพื้นที่

การพัฒนาเทคนิคVISION (เต็มเต็ม) ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542
ร่วมกับสถาบันราชภัฏจังหวัดเชียงใหม่

การพัฒนาแนวทางปฏิบัติการกระบวนการเรียนรู้ ด้วยกลุ่มครูเครือข่าย
บนพื้นฐานและบรรยากาศแห่งกัลยาณมิตร

เด็กเรียนรู้อย่างไร พัฒนาครูตามนั้น

นิเทศตามกระบวนการปฏิบัติการกระบวนการเรียนรู้

คณะผู้ดำเนินการศึกษา
และประสานงานกลุ่มครูเครือข่าย

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกิดขึ้นทุกสถานที่
ทุกเวลา ตามความเหมาะสม

**แบบบันทึกการเข้าร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของกลุ่มเครือข่าย
แนวทางการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
พุทธศักราช 2542**

สถานที่เข้าร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้.....

กลุ่มเครือข่ายที่เข้าร่วม.....

กิจกรรมที่เข้าร่วม.....

สิ่งที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม

1. สิ่งที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรม

1.1 แนวคิดที่ได้ (สังเกต สอบถาม)

.....

.....

.....

.....

1.2 กิจกรรม / วิธีการที่ได้ (มีลักษณะ ขั้นตอนอย่างไร / พร้อมบันทึกภาพ)

.....

.....

.....

.....

2. สิ่งที่น่าสนใจแลกเปลี่ยนในการร่วมกิจกรรม

1.1 แนวคิดที่น่าสนใจสู่การแลกเปลี่ยน

.....

.....

.....

.....

1.2 กิจกรรม / วิธีการที่น่าสนใจสู่การแลกเปลี่ยน

.....

.....

.....

3. ข้อสรุปอื่นจากการเข้าร่วมกิจกรรม**3.1 สิ่งที่น่าสนใจ (บอกลักษณะ / ประเภท / การใช้)**

.....

.....

.....

3.2 สิ่งที่ต้องการคำตอบ (สิ่งที่ยังไม่เข้าใจจากการประชุม)**แนวคิด**

.....

.....

.....

แนวปฏิบัติ

.....

.....

.....

อื่น ๆ (ระบุ)

.....

.....

.....

**แบบสรุปข้อมูลการพัฒนาตามแผนปฏิบัติงาน
แนวทางการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
พุทธศักราช 2542**

กลุ่มเครือข่าย.....

กิจกรรมที่กำหนด.....

.....

.....

ลักษณะการจัดกิจกรรม.....

.....

.....

ผลการจัดกิจกรรม.....

.....

.....

ปัญหา / อุปสรรค / การแก้ไข.....

.....

.....

ผลการแก้ไข.....

.....

.....

ประเด็นที่ต้องการปรึกษากลุ่ม.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบสำรวจข้อมูลเพื่อพัฒนางานประชุมเชิงปฏิบัติการ
 การพัฒนาการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
 พุทธศักราช 2542

ท่านเป็นผู้เข้าร่วมการประชุมจากสังกัด.....
 เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ ในสาขา.....
 สิ่งที่ได้รับจากการประชุมเชิงปฏิบัติการ (กรุณากรอกตามตารางที่จัดให้)

สิ่งที่ท่านได้รับ	แหล่งข้อมูลที่ท่านได้รับ	สิ่งที่ท่านต้องการแก้ไข
ความคิดการปฏิรูปการศึกษา		
ด้านแนวทางการปฏิบัติ		
อื่น ๆ (โปรดระบุ)		

ขอขอบพระคุณที่ให้ข้อมูล

แบบสอบถามครูผู้เข้า¹⁶ร่วมประชุมเชิงปฏิบัติ
การเขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
ณ โรงแรมเชียงใหม่ภูคำ จังหวัดเชียงใหม่

สถานที่ทำงาน.....อำเภอ.....จังหวัด.....
เพศ.....อายุตัว.....ปี อายุราชการ.....ปี ร่วมประชุมในฐานะ ☐ เครือข่าย ☐ สมทบ

1. ท่านเข้ามาเข้ารับการอบรมในครั้งนี้เพราะสาเหตุ.....

มีความมั่นใจ / คาดหวังอย่างไร.....

มีผู้ชักชวนคือ.....

2. ภายในพื้นที่การปฏิบัติงานของท่านมีลักษณะการปฏิรูปการศึกษาอย่างไร

ระดับโรงเรียน.....

ระดับอำเภอ.....

ระดับจังหวัด.....

3. ผู้มีบทบาทสำคัญในการดำเนินงานปฏิรูปการศึกษาในพื้นที่ของท่าน

ระดับโรงเรียน.....โดย.....

รองลงมาได้แก่.....โดย.....

ระดับอำเภอ.....โดย.....

รองลงมาได้แก่.....โดย.....

ระดับจังหวัด.....โดย.....

รองลงมาได้แก่.....โดย.....

4. ผู้ที่ท่านคาดหวังว่าจะช่วยให้ท่านปฏิบัติงานปฏิรูปการศึกษาได้ประสบความสำเร็จมากที่สุด

ระดับโรงเรียนได้แก่.....โดยวิธีการใด.....

.....
รองลงมาได้แก่.....โดยวิธีการใด.....

ระดับอำเภอได้แก่.....โดยวิธีการใด.....

.....
รองลงมาได้แก่.....โดยวิธีการใด.....

ระดับจังหวัดได้แก่.....โดยวิธีการใด.....

.....
รองลงมาได้แก่.....โดยวิธีการใด.....

5. แนวปฏิบัติในการปฏิรูปการศึกษาในระดับห้องเรียนที่เหมาะสม ได้แก่

(วิธีการ / ใคร / มีผู้เกี่ยวข้องใดบ้าง)

.....
.....
.....
.....
.....
.....

6. แนวปฏิบัติในการปฏิรูปการศึกษาในระดับโรงเรียนที่เหมาะสม ได้แก่

(วิธีการ / ใคร / มีผู้เกี่ยวข้องใดบ้าง)

.....
.....
.....
.....
.....
.....

7. แนวปฏิบัติในการปฏิรูปการศึกษาในระดับหน่วยเหนือโรงเรียนที่เหมาะสม ได้แก่

(วิธีการ / ใคร / มีผู้เกี่ยวข้องใดบ้าง)

.....
.....
.....
.....
.....
.....

8. ลักษณะการทำงานปฏิรูปการศึกษาในปัจจุบันท่านใช้หลักการใดบ้าง

หลักการของ	เอามาใช้อย่างไร
1. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542.....	
2. ธรรมนูญโรงเรียน.....	
3. มาตรฐานโรงเรียน.....	
4. มาตรฐานการเรียนการสอน.....	
5. หลักสูตร.....	
6. อื่น ๆ (ระบุ).....	

9. สิ่งที่ท่านต้องการค้นหาและคิดว่าจะพัฒนาศักยภาพของตนเองเพื่อการปฏิรูปการศึกษา
ของตัวท่านเอง

.....

.....

.....

.....

.....

10. ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานปฏิรูปการศึกษาในความเห็นของท่าน

.....

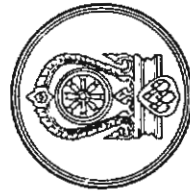
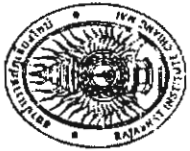
.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณสำหรับความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

การประชุมเชิงปฏิบัติการ

“การพัฒนาศักยภาพครูเพื่อการปฏิรูปการศึกษาที่สอดคล้อง กับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542”

5-7 พฤษภาคม 2543

ณ มหาวิทยาลัยพายัพ เขตแม่คำว

จัดโดย กลุ่มเครือข่ายพหุภาคี

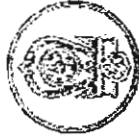
สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยพายัพ

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏเชียงใหม่

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย สาขาภาคเหนือ

สำนักงานการประถมศึกษาอำเภออดอยสะแกเกิด เชียงใหม่

เกียรติบัตรฉบับนี้ให้เพื่อแสดงว่า

ได้ร่วมเป็นวิทยากรการประชุมเชิงปฏิบัติการ
“การเขียนแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ”

ระหว่างวันที่ 12 - 13 สิงหาคม 2543

ณ โรงแรมเชียงใหม่ภูคำ

โดยกลุ่มครูเครือข่ายพหุภาคีเพื่อปฏิรูปการศึกษา

ขออวยพรให้ประสบความสำเร็จและความเจริญและนำความรู้ที่ได้รับไปให้เกิดประโยชน์ต่อไป

ให้ไว้ ณ วันที่ 13 เดือน สิงหาคม พุทธศักราช 2543

นางพ งาม

ศิริ

Shun

ji

(ผู้อำนวยการวิทยาลัยการณ มาณะจุติ)

รองคณบดีคณะครุศาสตร์

สถาบันราชภัฏเชียงใหม่

(รองศาสตราจารย์ สัตยโสภา)

ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและบริการวิชาการ

สถาบันราชภัฏเชียงใหม่

(อาจารย์พิเศษ ประภัสสร)

อาจารย์ไปรกรรมวิชาภาษาอังกฤษ

คณะมนุษยศาสตร์ สถาบันราชภัฏเชียงใหม่

(นายบรรเจ็ด อธิการ)

หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอคลองยสะเกิด

ผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการเรียนรู้

บัญชีเวลาการประชุมเชิงปฏิบัติการจัดการแผนการเรียนรู้นักเรียนเป็นสำคัญ

กลุ่มเครือข่ายพหุภาคีเพื่อการพัฒนาการศึกษา ณ โรงแรมเชียงใหม่ภูคำ จังหวัดเชียงใหม่

กลุ่มระดับก่อนประถมศึกษา วันที่ 12 สิงหาคม 2543 ระหว่างเวลา 08.00 - 17.00 น.

ที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	สถานที่ทำงาน	ลายมือชื่อ	หมายเหตุ
1.	นพมาลี เกาทอง	อ.ร.ร.กช.	ร.ร.บ้านทุ่งศรีทอง		สมาชิกเครือข่าย
2.	นพพรพรรณ สวัสดิ์รักษ์	"	"		สมาชิกเครือข่าย
3.	นพศรีพินา สวัสดิ์สิทธิ์	อ.ร.ร.กช. 6	ร.ร. บ้านทุ่งศรีทอง		สมาชิกเครือข่าย
4.	นพศรีพร อ้นทะพร	อ.ร.ร.กช. 3	ร.ร. บ้านทุ่งศรีทอง		สมาชิกเครือข่าย
5.	นพศรีพร อ้นทะพร	อ.ร.ร.กช.	"		สมาชิกเครือข่าย
6.	นพศรีพร อ้นทะพร	อ.ร.ร.กช. 5	ร.ร. บ้านทุ่งศรีทอง		สมาชิกเครือข่าย
7.	นพศรีพร อ้นทะพร	อ.ร.ร.กช. 7	ร.ร. บ้านทุ่งศรีทอง		สมาชิกเครือข่าย
8.	นพศรีพร อ้นทะพร	อ.ร.ร.กช. 7	ร.ร. บ้านทุ่งศรีทอง		สมาชิกเครือข่าย
9.	นพศรีพร อ้นทะพร	"	"		สมาชิกเครือข่าย
10.	นพศรีพร อ้นทะพร	อ.ร.ร.กช. 2	ร.ร. บ้านทุ่งศรีทอง		สมาชิกเครือข่าย
11.	นพศรีพร อ้นทะพร	อ.ร.ร.กช. 2	"		สมาชิกเครือข่าย
12.	นพศรีพร อ้นทะพร	อ.ร.ร.กช. 1	ร.ร. บ้านทุ่งศรีทอง		สมาชิกเครือข่าย
13.	นพศรีพร อ้นทะพร	อ.ร.ร.กช. 4	ร.ร. บ้านทุ่งศรีทอง		สมาชิกเครือข่าย
14.	นพศรีพร อ้นทะพร	อ.ร.ร.กช. 4	ร.ร. บ้านทุ่งศรีทอง		สมาชิกเครือข่าย
15.	นพศรีพร อ้นทะพร	อ.ร.ร.กช. 7	ร.ร. บ้านทุ่งศรีทอง		สมาชิกเครือข่าย
16.	นพศรีพร อ้นทะพร	อ.ร.ร.กช. 4	ร.ร. บ้านทุ่งศรีทอง		สมาชิกเครือข่าย
17.	นพศรีพร อ้นทะพร	อ.ร.ร.กช.	ร.ร. บ้านทุ่งศรีทอง		สมาชิกเครือข่าย
18.	นพศรีพร อ้นทะพร	อ.ร.ร.กช. 3	ร.ร. บ้านทุ่งศรีทอง		สมาชิกเครือข่าย
19.	นพศรีพร อ้นทะพร	อ.ร.ร.กช. 6	ร.ร. บ้านทุ่งศรีทอง		สมาชิกเครือข่าย
20.	นพศรีพร อ้นทะพร	อ.ร.ร.กช. 6	ร.ร. บ้านทุ่งศรีทอง		สมาชิกเครือข่าย
21.	นพศรีพร อ้นทะพร	อ.ร.ร.กช. 7	ร.ร. บ้านทุ่งศรีทอง		สมาชิกเครือข่าย
22.	นพศรีพร อ้นทะพร	อ.ร.ร.กช. 9	ร.ร. บ้านทุ่งศรีทอง		สมาชิกเครือข่าย
23.	นพศรีพร อ้นทะพร	อ.ร.ร.กช. 5	ร.ร. บ้านทุ่งศรีทอง		สมาชิกเครือข่าย
24.	นพศรีพร อ้นทะพร	อ.ร.ร.กช. 4	ร.ร. บ้านทุ่งศรีทอง		สมาชิกเครือข่าย
25.	นพศรีพร อ้นทะพร	อ.ร.ร.กช. 5	ร.ร. บ้านทุ่งศรีทอง		สมาชิกเครือข่าย
26.	นพศรีพร อ้นทะพร	อ.ร.ร.กช. 5	ร.ร. บ้านทุ่งศรีทอง		สมาชิกเครือข่าย
27.	นพศรีพร อ้นทะพร	อ.ร.ร.กช. 3	ร.ร. บ้านทุ่งศรีทอง		สมาชิกเครือข่าย
28.	นพศรีพร อ้นทะพร	อ.ร.ร.กช. 7	ร.ร. บ้านทุ่งศรีทอง		สมาชิกเครือข่าย

บัญชีของเวลาการประชุมเชิงปฏิบัติการจัดการพัฒนาการเรียนรู้นักเรียนเป็นสำคัญ

กลุ่มเครือข่ายพัฒนาเพื่อการศึกษา ณ โรงแรมเชียงใหม่ภูคำ จังหวัดเชียงใหม่

กลุ่มระดับก่อนประถมศึกษา วันที่ 12 สิงหาคม 2543 ระหว่างเวลา 08.00 - 17.00 น.

ที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	สถานที่ทำงาน	ลายมือชื่อ	หมายเหตุ
1.	นพมาณี เทาทอง	อ.ร. กศน. ๖	ร.ร. ม้าเหล็ก		สมาชิกเครือข่าย
2	นพพรพณ สวัสดิ์รัมย์	"	"		สมาชิกเครือข่าย
3	นพรัตน์ สวัสดิ์รัมย์	อ.ร. กศน. ๖	ร.ร. ม้าเหล็ก		สมาชิกเครือข่าย
4	นพรัตน์ อินทาทิ	อ.ร. กศน. ๖	ร.ร. ม้าเหล็ก		สมาชิกเครือข่าย
5	นพรัตน์ อินทาทิ	อ.ร. กศน. ๖	ร.ร. ม้าเหล็ก		สมาชิกเครือข่าย
6	นพรัตน์ อินทาทิ	อ.ร. กศน. ๖	ร.ร. ม้าเหล็ก		สมาชิกเครือข่าย
7	นพรัตน์ อินทาทิ	อ.ร. กศน. ๖	ร.ร. ม้าเหล็ก		สมาชิกเครือข่าย
8	นพรัตน์ อินทาทิ	อ.ร. กศน. ๖	ร.ร. ม้าเหล็ก		สมาชิกเครือข่าย
9	นพรัตน์ อินทาทิ	อ.ร. กศน. ๖	ร.ร. ม้าเหล็ก		สมาชิกเครือข่าย
10	นพรัตน์ อินทาทิ	อ.ร. กศน. ๖	ร.ร. ม้าเหล็ก		สมาชิกเครือข่าย
11	นพรัตน์ อินทาทิ	อ.ร. กศน. ๖	ร.ร. ม้าเหล็ก		สมาชิกเครือข่าย
12	นพรัตน์ อินทาทิ	อ.ร. กศน. ๖	ร.ร. ม้าเหล็ก		สมาชิกเครือข่าย
13	นพรัตน์ อินทาทิ	อ.ร. กศน. ๖	ร.ร. ม้าเหล็ก		สมาชิกเครือข่าย
14	นพรัตน์ อินทาทิ	อ.ร. กศน. ๖	ร.ร. ม้าเหล็ก		สมาชิกเครือข่าย
15	นพรัตน์ อินทาทิ	อ.ร. กศน. ๖	ร.ร. ม้าเหล็ก		สมาชิกเครือข่าย
16	นพรัตน์ อินทาทิ	อ.ร. กศน. ๖	ร.ร. ม้าเหล็ก		สมาชิกเครือข่าย
17	นพรัตน์ อินทาทิ	อ.ร. กศน. ๖	ร.ร. ม้าเหล็ก		สมาชิกเครือข่าย
18	นพรัตน์ อินทาทิ	อ.ร. กศน. ๖	ร.ร. ม้าเหล็ก		สมาชิกเครือข่าย
19	นพรัตน์ อินทาทิ	อ.ร. กศน. ๖	ร.ร. ม้าเหล็ก		สมาชิกเครือข่าย
20	นพรัตน์ อินทาทิ	อ.ร. กศน. ๖	ร.ร. ม้าเหล็ก		สมาชิกเครือข่าย
21	นพรัตน์ อินทาทิ	อ.ร. กศน. ๖	ร.ร. ม้าเหล็ก		สมาชิกเครือข่าย
22	นพรัตน์ อินทาทิ	อ.ร. กศน. ๖	ร.ร. ม้าเหล็ก		สมาชิกเครือข่าย
23	นพรัตน์ อินทาทิ	อ.ร. กศน. ๖	ร.ร. ม้าเหล็ก		สมาชิกเครือข่าย
24	นพรัตน์ อินทาทิ	อ.ร. กศน. ๖	ร.ร. ม้าเหล็ก		สมาชิกเครือข่าย
25	นพรัตน์ อินทาทิ	อ.ร. กศน. ๖	ร.ร. ม้าเหล็ก		สมาชิกเครือข่าย
26	นพรัตน์ อินทาทิ	อ.ร. กศน. ๖	ร.ร. ม้าเหล็ก		สมาชิกเครือข่าย
27	นพรัตน์ อินทาทิ	อ.ร. กศน. ๖	ร.ร. ม้าเหล็ก		สมาชิกเครือข่าย
28	นพรัตน์ อินทาทิ	อ.ร. กศน. ๖	ร.ร. ม้าเหล็ก		สมาชิกเครือข่าย

[illegible]

กลุ่มระดับก่อน/ประถมศึกษา วันที่ 13 สิงหาคม 2543 ระหว่างเวลา 08.00 – 17.00 น.

[illegible]

กลุ่มเครือข่ายพหุภาคีเพื่อการปฏิรูปการศึกษา ๗ โรงแรมเชียงใหม่ฮิลล์ จังหวัดเชียงใหม่

กลุ่มระดับก่อนประถมศึกษา วันที่ 13 สิงหาคม 2543 ระหว่างเวลา 08.00 – 17.00 น.

10/10/41

inter!

1207

1500

1200

บัญชีของเวลาการประชุมเชิงปฏิบัติการจัดทำแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

กลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการปฏิรูปการศึกษา ณ โรงแรมเชียงใหม่ฮิลล์ จังหวัดเชียงใหม่

กลุ่มประถมศึกษาและมัธยมศึกษา วันที่ 13 สิงหาคม 2543 ระหว่างเวลา 08.00 - 17.00 น.

ที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	สถานที่ทำงาน	ลายมือชื่อ	หมายเหตุ
1	นางสาวจิระ สิมลา	0.2	ร.ร.บ้านวังแก้ววิทยา		สมาชิกสมทบ
2	น.ส.สุมาต มอรรณ	0.3/เด 8	ร.ร.เทศบาลเมือง		สมาชิกสมทบ
3	นางมอรรณ สุวรรณ	0.2/กบ 7			สมาชิกสมทบ
4	นางสาวมอรรณ มอรรณ	0.2	ร.ร.บ้านหนอง		สมาชิกสมทบ
5	นางสาวมอรรณ มอรรณ	0.2/กบ 7	ร.ร.บ้านทุ่งลำไย		สมาชิกสมทบ
6	นางสาวมอรรณ มอรรณ	ม.ร.ม.	ร.ร.บ้านหนองปลา		สมาชิกสมทบ
7	นางสาวมอรรณ มอรรณ	0.2	ร.ร.บ้านลำไย		สมาชิกสมทบ
8	นางสาวมอรรณ มอรรณ	0.2	ร.ร.บ้านลำไย		สมาชิกสมทบ
9	นางสาวมอรรณ มอรรณ	0.2	ร.ร.บ้านลำไย		สมาชิกสมทบ
10	นางสาวมอรรณ มอรรณ	0.2	ร.ร.บ้านลำไย		สมาชิกสมทบ
11	นางสาวมอรรณ มอรรณ	0.2	ร.ร.บ้านลำไย		สมาชิกสมทบ
12	นางสาวมอรรณ มอรรณ	0.2	ร.ร.บ้านลำไย		สมาชิกสมทบ
13	นางสาวมอรรณ มอรรณ	0.2	ร.ร.บ้านลำไย		สมาชิกสมทบ
14	นางสาวมอรรณ มอรรณ	0.2	ร.ร.บ้านลำไย		สมาชิกสมทบ
15	นางสาวมอรรณ มอรรณ	0.2	ร.ร.บ้านลำไย		สมาชิกสมทบ
16	นางสาวมอรรณ มอรรณ	0.2	ร.ร.บ้านลำไย		สมาชิกสมทบ
17	นางสาวมอรรณ มอรรณ	0.2	ร.ร.บ้านลำไย		สมาชิกสมทบ
18	นางสาวมอรรณ มอรรณ	0.2	ร.ร.บ้านลำไย		สมาชิกสมทบ
19	นางสาวมอรรณ มอรรณ	0.2	ร.ร.บ้านลำไย		สมาชิกสมทบ
20	นางสาวมอรรณ มอรรณ	0.2	ร.ร.บ้านลำไย		สมาชิกสมทบ
21	นางสาวมอรรณ มอรรณ	0.2	ร.ร.บ้านลำไย		สมาชิกสมทบ
22	นางสาวมอรรณ มอรรณ	0.1	ร.ร.บ้านลำไย		สมาชิกสมทบ
23	นางสาวมอรรณ มอรรณ	0.2	ร.ร.บ้านลำไย		สมาชิกสมทบ
24	นางสาวมอรรณ มอรรณ	0.2	ร.ร.บ้านลำไย		สมาชิกสมทบ
25	นางสาวมอรรณ มอรรณ	0.2	ร.ร.บ้านลำไย		สมาชิกสมทบ
26	นางสาวมอรรณ มอรรณ	0.2	ร.ร.บ้านลำไย		สมาชิกสมทบ
27	นางสาวมอรรณ มอรรณ	0.2/กบ 7	ร.ร.บ้านลำไย		สมาชิกสมทบ
28	นางสาวมอรรณ มอรรณ	0.2/กบ 7	ร.ร.บ้านลำไย		สมาชิกสมทบ

บัญชีเวลาการประชุมเชิงปฏิบัติการจัดทำแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

กลุ่มเครือข่ายพัฒนาเพื่อการศึกษา ๓ โรงเรียนเชียงใหม่คู่ค้า จังหวัดเชียงใหม่

กลุ่มประถมศึกษาและมัธยมศึกษา วันที่ 13 สิงหาคม 2543 ระหว่างเวลา 08.00 - 17.00 น.

ที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	สถานที่ทำงาน	ลายมือชื่อ	หมายเหตุ
1.	นาย/นาย/นางสาว/นาง	อ. ๑	ร.ร. มหาลงกรณ์		สมาชิกสมทบ
2.	นางสาว/นาย/นางสาว/นาง	อ. ๑	ร.ร. มหาลงกรณ์		สมาชิกสมทบ
3.	นางสาว/นาย/นางสาว/นาง	อ. ๑	ร.ร. มหาลงกรณ์		สมาชิกสมทบ
4.	นางสาว/นาย/นางสาว/นาง	อ. ๑	ร.ร. มหาลงกรณ์		สมาชิกสมทบ
5.	นางสาว/นาย/นางสาว/นาง	อ. ๑	ร.ร. มหาลงกรณ์		สมาชิกสมทบ
6.	นางสาว/นาย/นางสาว/นาง	อ. ๑	ร.ร. มหาลงกรณ์		สมาชิกสมทบ
7.	นางสาว/นาย/นางสาว/นาง	อ. ๑	ร.ร. มหาลงกรณ์		สมาชิกสมทบ
8.	นางสาว/นาย/นางสาว/นาง	อ. ๑	ร.ร. มหาลงกรณ์		สมาชิกสมทบ
9.	นางสาว/นาย/นางสาว/นาง	อ. ๑	ร.ร. มหาลงกรณ์		สมาชิกสมทบ
10.	นางสาว/นาย/นางสาว/นาง	อ. ๑	ร.ร. มหาลงกรณ์		สมาชิกสมทบ
11.	นางสาว/นาย/นางสาว/นาง	อ. ๑	ร.ร. มหาลงกรณ์		สมาชิกสมทบ
12.	นางสาว/นาย/นางสาว/นาง	อ. ๑	ร.ร. มหาลงกรณ์		สมาชิกสมทบ
13.	นางสาว/นาย/นางสาว/นาง	อ. ๑	ร.ร. มหาลงกรณ์		สมาชิกสมทบ
14.	นางสาว/นาย/นางสาว/นาง	อ. ๑	ร.ร. มหาลงกรณ์		สมาชิกสมทบ
15.	นางสาว/นาย/นางสาว/นาง	อ. ๑	ร.ร. มหาลงกรณ์		สมาชิกสมทบ
16.	นางสาว/นาย/นางสาว/นาง	อ. ๑	ร.ร. มหาลงกรณ์		สมาชิกสมทบ
17.	นางสาว/นาย/นางสาว/นาง	อ. ๑	ร.ร. มหาลงกรณ์		สมาชิกสมทบ
18.	นางสาว/นาย/นางสาว/นาง	อ. ๑	ร.ร. มหาลงกรณ์		สมาชิกสมทบ
19.	นางสาว/นาย/นางสาว/นาง	อ. ๑	ร.ร. มหาลงกรณ์		สมาชิกสมทบ
20.	นางสาว/นาย/นางสาว/นาง	อ. ๑	ร.ร. มหาลงกรณ์		สมาชิกสมทบ
21.	นางสาว/นาย/นางสาว/นาง	อ. ๑	ร.ร. มหาลงกรณ์		สมาชิกสมทบ
22.	นางสาว/นาย/นางสาว/นาง	อ. ๑	ร.ร. มหาลงกรณ์		สมาชิกสมทบ
23.	นางสาว/นาย/นางสาว/นาง	อ. ๑	ร.ร. มหาลงกรณ์		สมาชิกสมทบ
24.	นางสาว/นาย/นางสาว/นาง	อ. ๑	ร.ร. มหาลงกรณ์		สมาชิกสมทบ
25.	นางสาว/นาย/นางสาว/นาง	อ. ๑	ร.ร. มหาลงกรณ์		สมาชิกสมทบ
26.	นางสาว/นาย/นางสาว/นาง	อ. ๑	ร.ร. มหาลงกรณ์		สมาชิกสมทบ
27.	นางสาว/นาย/นางสาว/นาง	อ. ๑	ร.ร. มหาลงกรณ์		สมาชิกสมทบ
28.	นางสาว/นาย/นางสาว/นาง	อ. ๑	ร.ร. มหาลงกรณ์		สมาชิกสมทบ

กลุ่มประถมศึกษา และมัธยมศึกษา วันที่ 13 สิงหาคม 2543 ระหว่างเวลา 08.00 – 17.00 น.

[illegible]

บัญชีเวลาการประชุมเชิงปฏิบัติการจัดทำแผนการเรียนรู้นักเรียนเป็นสำคัญ

กลุ่มเครือข่ายพหุภาคีเพื่อการปฏิรูปการศึกษา ๓ โรงแรมเชียงใหม่ลูกค้า จังหวัดเชียงใหม่

กลุ่มประถมศึกษาและมัธยมศึกษา วันที่ 13 สิงหาคม 2543 ระหว่างเวลา 08.00-17.00 น.

ที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	สถานที่ทำงาน	ลายมือชื่อ	หมายเหตุ
1.	น.ส. พงษ์พร ชัยชนะ	0.3	ร.ร. วัดมัทนา	พ. พงษ์พร	สมาชิกเครือข่าย
2	นาง. ปณิศา เทวราช	0.2	ร.ร. มณฑลพนา	นาง. ปณิศา	สมาชิกเครือข่าย
3	นาง. รวณดา เทวราช	0.2	ร.ร. มณฑลพนา	นาง. รวณดา	สมาชิกเครือข่าย
4.	นาง. มาลีรัตน์ จันทร์เทศ	0.3	ร.ร. วัดสันติสุข	นาง. มาลีรัตน์	สมาชิกเครือข่าย
5	นาง. สุวิมล จันทร์เทศ	0.2	ร.ร. วัดมัทนา	นาง. สุวิมล	สมาชิกเครือข่าย
6	นาง. สุนทร เทวราช	0.2	ร.ร. มณฑลพนา	นาง. สุนทร	สมาชิกเครือข่าย
7	นาง. เกศมณี พันธ์ไชย	0.2	ร.ร. วัดมัทนา	นาง. เกศมณี	สมาชิกเครือข่าย
8	นาง. สุนทร เทวราช	0.2	ร.ร. มณฑลพนา	นาง. สุนทร	สมาชิกเครือข่าย
9	นาง. สุนทร เทวราช	0.2	ร.ร. วัดมัทนา	นาง. สุนทร	สมาชิกเครือข่าย
10	นาง. มณฑา อมรโชติกุล	0.2	ร.ร. วัดมณฑา	นาง. มณฑา	สมาชิกเครือข่าย
11	นาง. สุวิมล จันทร์เทศ	0.2	ร.ร. วัดมณฑา	นาง. สุวิมล	สมาชิกเครือข่าย
12	นาง. สุวิมล จันทร์เทศ	0.2	ร.ร. วัดมณฑา	นาง. สุวิมล	สมาชิกเครือข่าย
13	นาง. สุนทร เทวราช	0.2	ร.ร. วัดมณฑา	นาง. สุนทร	สมาชิกเครือข่าย
14	นาง. สุวิมล จันทร์เทศ	0.2	ร.ร. วัดมณฑา	นาง. สุวิมล	สมาชิกเครือข่าย
15	นาง. สุวิมล จันทร์เทศ	0.2	ร.ร. วัดมณฑา	นาง. สุวิมล	สมาชิกเครือข่าย
16	นาง. สุวิมล จันทร์เทศ	0.2	ร.ร. วัดมณฑา	นาง. สุวิมล	สมาชิกเครือข่าย
17	นาง. สุวิมล จันทร์เทศ	0.2	ร.ร. วัดมณฑา	นาง. สุวิมล	สมาชิกเครือข่าย
18	นาง. สุวิมล จันทร์เทศ	0.2	ร.ร. วัดมณฑา	นาง. สุวิมล	สมาชิกเครือข่าย
19	นาง. สุวิมล จันทร์เทศ	0.2	ร.ร. วัดมณฑา	นาง. สุวิมล	สมาชิกเครือข่าย
20	นาง. สุวิมล จันทร์เทศ	0.2	ร.ร. วัดมณฑา	นาง. สุวิมล	สมาชิกเครือข่าย
21	นาง. สุวิมล จันทร์เทศ	0.2	ร.ร. วัดมณฑา	นาง. สุวิมล	สมาชิกเครือข่าย
22	นาง. สุวิมล จันทร์เทศ	0.2	ร.ร. วัดมณฑา	นาง. สุวิมล	สมาชิกเครือข่าย
23	นาง. สุวิมล จันทร์เทศ	0.2	ร.ร. วัดมณฑา	นาง. สุวิมล	สมาชิกเครือข่าย
24	นาง. สุวิมล จันทร์เทศ	0.2	ร.ร. วัดมณฑา	นาง. สุวิมล	สมาชิกเครือข่าย
25	นาง. สุวิมล จันทร์เทศ	0.2	ร.ร. วัดมณฑา	นาง. สุวิมล	สมาชิกเครือข่าย
26	นาง. สุวิมล จันทร์เทศ	0.2	ร.ร. วัดมณฑา	นาง. สุวิมล	สมาชิกเครือข่าย
27	นาง. สุวิมล จันทร์เทศ	0.2	ร.ร. วัดมณฑา	นาง. สุวิมล	สมาชิกเครือข่าย
28	นาง. สุวิมล จันทร์เทศ	0.2	ร.ร. วัดมณฑา	นาง. สุวิมล	สมาชิกเครือข่าย

กลุ่มเครือข่ายพหุภาคีเพื่อการปฏิรูปการศึกษา ณ โรงแรมเชียงใหม่ดงคำ จังหวัดเชียงใหม่

ดูงานประกอบศึกษา และมัชฌมศึกษา วันที่ 12 สิงหาคม 2543 ระหว่างเวลา 08.00 – 17.00 น.

ที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	(ผู้ให้ข้อมูล) สถานที่ทำงาน	ลายมือชื่อ	หมายเหตุ
1.	นางสาวศิริณี สิมคำ	อ. 2	ร.ร. มโนไพรเวท (ระยอง)	[Signature]	สมาชิกสมทบ
2.	นาย. นันทนา ห่อหมก	@ อ. 3	น.ส.พ.ว.ว. / พ.ม.	[Signature]	สมาชิกสมทบ
3.	นางสาว... ..			[Signature]	สมาชิกสมทบ
4.	นางสาว... ..			[Signature]	สมาชิกสมทบ
5.	นางสาว... ..			[Signature]	สมาชิกสมทบ
6.	นางสาว... ..			[Signature]	สมาชิกสมทบ
7.	นางสาว... ..			[Signature]	สมาชิกสมทบ
8.	นางสาว... ..			[Signature]	สมาชิกสมทบ
9.	นางสาว... ..			[Signature]	สมาชิกสมทบ
10.	นางสาว... ..			[Signature]	สมาชิกสมทบ
11.	นางสาว... ..			[Signature]	สมาชิกสมทบ
12.	นางสาว... ..			[Signature]	สมาชิกสมทบ
13.	นางสาว... ..			[Signature]	สมาชิกสมทบ
14.	นางสาว... ..			[Signature]	สมาชิกสมทบ
15.	นางสาว... ..			[Signature]	สมาชิกสมทบ
16.	นางสาว... ..			[Signature]	สมาชิกสมทบ
17.	นางสาว... ..			[Signature]	สมาชิกสมทบ
18.	นางสาว... ..			[Signature]	สมาชิกสมทบ
19.	นางสาว... ..			[Signature]	สมาชิกสมทบ
20.	นางสาว... ..			[Signature]	สมาชิกสมทบ
21.	นางสาว... ..			[Signature]	สมาชิกสมทบ
22.	นางสาว... ..			[Signature]	สมาชิกสมทบ
23.	นางสาว... ..			[Signature]	สมาชิกสมทบ
24.	นางสาว... ..			[Signature]	สมาชิกสมทบ
25.	นางสาว... ..			[Signature]	สมาชิกสมทบ
26.	นางสาว... ..			[Signature]	สมาชิกสมทบ
27.	นางสาว... ..			[Signature]	สมาชิกสมทบ
28.	นางสาว... ..			[Signature]	สมาชิกสมทบ

บัญชีเวลาการประชุมเชิงปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

กลุ่มเครือข่ายพัฒนาเพื่อการศึกษา ๗ โรงเรียนเชิงใหม่คู่คำ จังหวัดเชียงใหม่

กลุ่มประถมศึกษาและมัธยมศึกษา วันที่ 12 สิงหาคม 2543 ระหว่างเวลา 08.00 - 17.00 น.

ที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	สถานที่ทำงาน	ลายมือชื่อ	หมายเหตุ
1.	นางสาวพรทิพย์ ใจดี	อ. ๑	ร.ร. แม่ฟ้าหลวง	[Signature]	สมาชิกสมทบ
2.	นางสาวพรทิพย์ ใจดี	อ. ๑	ร.ร. แม่ฟ้าหลวง	[Signature]	สมาชิกสมทบ
3.	นางสาวพรทิพย์ ใจดี	อ. ๑	ร.ร. แม่ฟ้าหลวง	[Signature]	สมาชิกสมทบ
4.	นางสาวพรทิพย์ ใจดี	อ. ๑	ร.ร. แม่ฟ้าหลวง	[Signature]	สมาชิกสมทบ
5.	นางสาวพรทิพย์ ใจดี	อ. ๑	ร.ร. แม่ฟ้าหลวง	[Signature]	สมาชิกสมทบ
6.	นางสาวพรทิพย์ ใจดี	อ. ๑	ร.ร. แม่ฟ้าหลวง	[Signature]	สมาชิกสมทบ
7.	นางสาวพรทิพย์ ใจดี	อ. ๑	ร.ร. แม่ฟ้าหลวง	[Signature]	สมาชิกสมทบ
8.	นางสาวพรทิพย์ ใจดี	อ. ๑	ร.ร. แม่ฟ้าหลวง	[Signature]	สมาชิกสมทบ
9.	นางสาวพรทิพย์ ใจดี	อ. ๑	ร.ร. แม่ฟ้าหลวง	[Signature]	สมาชิกสมทบ
10.	นางสาวพรทิพย์ ใจดี	อ. ๑	ร.ร. แม่ฟ้าหลวง	[Signature]	สมาชิกสมทบ
11.	นางสาวพรทิพย์ ใจดี	อ. ๑	ร.ร. แม่ฟ้าหลวง	[Signature]	สมาชิกสมทบ
12.	นางสาวพรทิพย์ ใจดี	อ. ๑	ร.ร. แม่ฟ้าหลวง	[Signature]	สมาชิกสมทบ
13.	นางสาวพรทิพย์ ใจดี	อ. ๑	ร.ร. แม่ฟ้าหลวง	[Signature]	สมาชิกสมทบ
14.	นางสาวพรทิพย์ ใจดี	อ. ๑	ร.ร. แม่ฟ้าหลวง	[Signature]	สมาชิกสมทบ
15.	นางสาวพรทิพย์ ใจดี	อ. ๑	ร.ร. แม่ฟ้าหลวง	[Signature]	สมาชิกสมทบ
16.	นางสาวพรทิพย์ ใจดี	อ. ๑	ร.ร. แม่ฟ้าหลวง	[Signature]	สมาชิกสมทบ
17.	นางสาวพรทิพย์ ใจดี	อ. ๑	ร.ร. แม่ฟ้าหลวง	[Signature]	สมาชิกสมทบ
18.	นางสาวพรทิพย์ ใจดี	อ. ๑	ร.ร. แม่ฟ้าหลวง	[Signature]	สมาชิกสมทบ
19.	นางสาวพรทิพย์ ใจดี	อ. ๑	ร.ร. แม่ฟ้าหลวง	[Signature]	สมาชิกสมทบ
20.	นางสาวพรทิพย์ ใจดี	อ. ๑	ร.ร. แม่ฟ้าหลวง	[Signature]	สมาชิกสมทบ
21.	นางสาวพรทิพย์ ใจดี	อ. ๑	ร.ร. แม่ฟ้าหลวง	[Signature]	สมาชิกสมทบ
22.	นางสาวพรทิพย์ ใจดี	อ. ๑	ร.ร. แม่ฟ้าหลวง	[Signature]	สมาชิกสมทบ
23.	นางสาวพรทิพย์ ใจดี	อ. ๑	ร.ร. แม่ฟ้าหลวง	[Signature]	สมาชิกสมทบ
24.	นางสาวพรทิพย์ ใจดี	อ. ๑	ร.ร. แม่ฟ้าหลวง	[Signature]	สมาชิกสมทบ
25.	นางสาวพรทิพย์ ใจดี	อ. ๑	ร.ร. แม่ฟ้าหลวง	[Signature]	สมาชิกสมทบ
26.	นางสาวพรทิพย์ ใจดี	อ. ๑	ร.ร. แม่ฟ้าหลวง	[Signature]	สมาชิกสมทบ
27.	นางสาวพรทิพย์ ใจดี	อ. ๑	ร.ร. แม่ฟ้าหลวง	[Signature]	สมาชิกสมทบ
28.	นางสาวพรทิพย์ ใจดี	อ. ๑	ร.ร. แม่ฟ้าหลวง	[Signature]	สมาชิกสมทบ

กลุ่มเครือข่ายพหุภาคีเพื่อการปฏิรูปการศึกษา ๗ โรงแรมเชียงใหม่ฮิลล์ จังหวัดเชียงใหม่

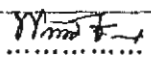
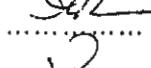
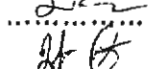
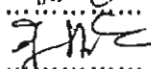
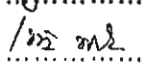
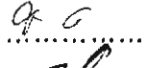
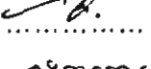
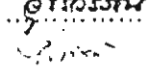
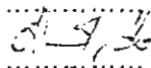
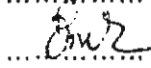
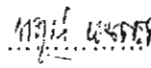
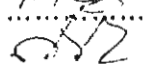
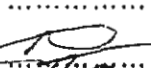
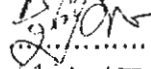
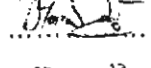
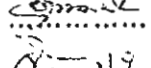
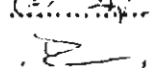
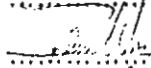
กลุ่ม/ระชนศึกษา และมัธยมศึกษา **วันที่ 12 สิงหาคม 2543 ระหว่างเวลา 08.00 – 17.00 น.**

[illegible]

กลุ่มประจักษ์ศึกษา และมัชฌมศึกษา วันที่ 12 สิงหาคม 2543 ระหว่างเวลา 08.00 – 17.00 น.

[illegible]

บัญชีของเวลาการประชุมเชิงปฏิบัติการจัดทำแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
กลุ่มเครือข่ายพหุชาติเพื่อการปฏิรูปการศึกษา ๓ โรงเรียนเชียงใหม่คู่ค้า จังหวัดเชียงใหม่
กลุ่มประอมศึกษาและมัธยมศึกษา วันที่ 12 สิงหาคม 2543 ระหว่างเวลา 08.00 - 17.00 น.

ที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	สถานที่ทำงาน	ลายมือชื่อ	หมายเหตุ
1.	น.ส.พรทพ พิชัยนา	อ.3	ร.ร.วัดมอญก. คัพพ		สมาชิกเครือข่าย
2.	ร.ร.เวียงพิงค์ ทวีวงศ์	อ.2	ร.ร.บ้านสันติราษฎร์		สมาชิกเครือข่าย
3.	นางรองทอง น้อยเจริญ	อ.2	ร.ร.บ้านมอญ		สมาชิกเครือข่าย
4.	นางสาววิไลวรรณ จันทร์	อ.3	ร.ร.วัดสันติราษฎร์		สมาชิกเครือข่าย
5.	นางอริสรา อินทร์	อ.2	ร.ร.บ้านมอญ		สมาชิกเครือข่าย
6.	นางสาวนารทอสง	อ.2	ร.ร.บ้านมอญ		สมาชิกเครือข่าย
7.	นางสาวพิชญะ น้อยเจริญ	อ.2	ร.ร.บ้านมอญ		สมาชิกเครือข่าย
8.	นางสาววิไลวรรณ จันทร์	อ.2	ร.ร.บ้านมอญ		สมาชิกเครือข่าย
9.	นางสาวอริสรา อินทร์	อ.2	ร.ร.บ้านมอญ		สมาชิกเครือข่าย
10.	นางสาวนารทอสง	อ.2	ร.ร.บ้านมอญ		สมาชิกเครือข่าย
11.	นางสาวพิชญะ น้อยเจริญ	อ.2	ร.ร.บ้านมอญ		สมาชิกเครือข่าย
12.	นางสาววิไลวรรณ จันทร์	อ.2	ร.ร.บ้านมอญ		สมาชิกเครือข่าย
13.	นางสาวอริสรา อินทร์	อ.2	ร.ร.บ้านมอญ		สมาชิกเครือข่าย
14.	นางสาวนารทอสง	อ.2	ร.ร.บ้านมอญ		สมาชิกเครือข่าย
15.	นางสาวพิชญะ น้อยเจริญ	อ.2	ร.ร.บ้านมอญ		สมาชิกเครือข่าย
16.	นางสาววิไลวรรณ จันทร์	อ.2	ร.ร.บ้านมอญ		สมาชิกเครือข่าย
17.	นางสาวอริสรา อินทร์	อ.2	ร.ร.บ้านมอญ		สมาชิกเครือข่าย
18.	นางสาวนารทอสง	อ.2	ร.ร.บ้านมอญ		สมาชิกเครือข่าย
19.	นางสาวพิชญะ น้อยเจริญ	อ.2	ร.ร.บ้านมอญ		สมาชิกเครือข่าย
20.	นางสาววิไลวรรณ จันทร์	อ.2	ร.ร.บ้านมอญ		สมาชิกเครือข่าย
21.	นางสาวอริสรา อินทร์	อ.2	ร.ร.บ้านมอญ		สมาชิกเครือข่าย
22.	นางสาวนารทอสง	อ.2	ร.ร.บ้านมอญ		สมาชิกเครือข่าย
23.	นางสาวพิชญะ น้อยเจริญ	อ.2	ร.ร.บ้านมอญ		สมาชิกเครือข่าย
24.	นางสาววิไลวรรณ จันทร์	อ.2	ร.ร.บ้านมอญ		สมาชิกเครือข่าย
25.	นางสาวอริสรา อินทร์	อ.2	ร.ร.บ้านมอญ		สมาชิกเครือข่าย

กลุ่มเครือข่ายพหุภาคีเพื่อการปฏิรูปการศึกษา ๗ โรงแรมเชียงใหม่คู่คำ จังหวัดเชียงใหม่

กลุ่มประถมศึกษาและมัธยมศึกษา วันที่ 12 สิงหาคม 2543 ระหว่างเวลา 08.00 – 17.00 น.

[illegible]

ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการจัดเก็บข้อมูล

.....

ดร. ชาศรี มณีโกศล	ศึกษานิเทศก์ หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน
ดร. ชาศรีdit ชมชื่น	ศึกษานิเทศก์ หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่
นายสุชิน นามจันทร์ลักษณ์	ศึกษานิเทศก์ หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดเชียงใหม่

.....

คณะผู้ศึกษา

แนวทางปฏิบัติงานเพื่อปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้สำหรับจังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดใกล้เคียง

หัวหน้าคณะผู้ศึกษา

1. นายปรีชา บัววิรัตน์เลิศ
หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์
สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอคอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

คณะผู้ทำการศึกษา

1. นางลัดดา ไหวดี
อาจารย์ 2 ระดับ 7 โรงเรียนบ้านจองคำ
อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน
ครุภัณฑ์แบบวิชาคณิตศาสตร์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
สำนักนายกรัฐมนตรี ประจำปี 2542
2. นายนิยม ไชยวงศ์ (ระดับประถมศึกษา)
อาจารย์ 2 ระดับ 7 โรงเรียนบ้านห้วยส้มป่อย
อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่
ครุภัณฑ์แบบวิชาคณิตศาสตร์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
สำนักนายกรัฐมนตรี ประจำปี 2542
3. นางนิตยา เนตรศักดิ์เกษม
อาจารย์ 2 ระดับ 7 โรงเรียนวัดศรีบัวบาน
อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน
ครุภัณฑ์แบบการสอนบูรณาการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
สำนักนายกรัฐมนตรี ประจำปี 2542

4. นางสาวณิย์ ไชยมงคล (ระดับประถมศึกษา)
 อาจารย์ 2 ระดับ 7 โรงเรียนบ้านสันมะเค็ด
 อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย
 ครุภัณฑ์แบบการสอนบูรณาการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
 สำนักนายกรัฐมนตรี ประจำปี 2542
5. นางทัศนีย์ พันธุ์กาหลง
 อาจารย์ 2 ระดับ 7 โรงเรียนบ้านตลาดขี้เหล็ก
 อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่
 ครุภัณฑ์แบบวิทยาศาสตร์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
 สำนักนายกรัฐมนตรี ประจำปี 2542
6. นางพรวิรัตน์ วงศ์ปิ่น (ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น)
 อาจารย์ 3 ระดับ 7 โรงเรียนสันกำแพง
 อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่
 ครุภัณฑ์แบบวิทยาศาสตร์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
 สำนักนายกรัฐมนตรี ประจำปี 2542
7. นางเพียงพร บัววิรัตน์เลิศ
 อาจารย์ 2 ระดับ 7 โรงเรียนบ้านแม่ก๊ะ
 อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่
 เครือข่ายครุภัณฑ์แบบวิทยาศาสตร์
 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี
 ประจำปี 2542